

Kokouskutsu ja esityslista: Kouvolan Kaupunginvaltuusto 02.12.2024**Aika** 02.12.2024 klo 12:00 -**Paikka** Kaupunginvaltuuston istuntosali**Asialista**

Asia	Liitteet	Otsikko	Sivu
1		Kaupunginvaltuuston kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	6
2		Kaupunginvaltuuston kokouksen pöytäkirjan tarkastajat	6
3		Kaupunginvaltuuston kokouksen läsnäolo- ja puheoikeudet	7
4	1, 2	Omavelkainen takaussitoumus OP Yrityspankki Oy:lle Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n leasingsopimuksen johdosta	8
5		Kaupunginvaltuuston kokousaikataulu vuonna 2025	14
6	3, 4	Talousarvion hyväksyminen vuodelle 2025 ja suunnitelma vuosille 2025-2028	17
7	5	Henkilöstösuunnitelma vuosille 2025 - 2028	35
8		Vastaus valtuustoaloitteeseen vaalimainostelineistä yleisissä valtakunnallisissa vaaleissa	41
9		Vastaus valtuustoaloitteeseen Kouvolan kuljetusoppilaiden koulukuljetusturvallisuuden suunnitelmalliseksi kehittämiseksi	46
10		Vastaus valtuustoaloitteeseen eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä	53

Valtuustoaloitteet pyydetään toimittamaan myös sähköisesti***kirjaamo@kouvola.fi***

Paula Werning

puheenjohtaja

Tämä esityslista on julkaistu Kouvolan kaupungin verkkosivuilla
28.11.2024.

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Jäsenet	Werning Paula	puheenjohtaja
	Kaunisto Ville	valtuuston 1. varapj.
	Jaanu Mikko	valtuuston 2. varapj.
	Hasu Jenny	valtuuston 3. varapj.
	Ahola Nita	jäsen
	Aikio Jenni	jäsen
	Bamberg Ukko	jäsen
	Byman Mika	jäsen
	Carpelan Christa	jäsen
	Hasu Anne	jäsen
	Hovi Henna	jäsen
	Huhtala Juha	jäsen
	Huuhilo Manu	jäsen
	Hyttinen Jyrki	jäsen
	Hyytiäinen Sari	jäsen
	Hämäläinen Tiina	jäsen
	Jacksen Sanna	jäsen
	Jokiranta Kimmo	jäsen
	Karvonen Tapio	jäsen
	Kekki Kirsi	jäsen
	Korpivaara Pekka	jäsen
	Kuutti Heikki	jäsen
	Laakso Sheikki	jäsen
	Laine Raimo	jäsen
	Lakka Marjo	jäsen
	Lammi Maria	jäsen

Larikka Jari	jäsen
Lehmusmetsä Timo	jäsen
Lehtomäki Maija	jäsen
Leppänen Jouko	jäsen
Lindström Leo	jäsen
Melkko Sari	jäsen
Nyberg Jukka	jäsen
Pahkala Janne	jäsen
Pakkanen Markku	jäsen
Palmros Juhani	jäsen
Patjas Janne	jäsen
Peltola Pulla	jäsen
Pilli-Sihvola Iida	jäsen
Pyötsiä Johanna	jäsen
Raunio Milla	jäsen
Rautiainen Aimo	jäsen
Relander Camilla	jäsen
Ripattila Juha	jäsen
Silén Jukka	jäsen
Spies Kaisa	jäsen
Tiainen Esa	jäsen
Tähtinen Anssi	jäsen
Tähtinen Sanna	jäsen
Uljas Laila	jäsen
Uuttala Jarmo	jäsen
Vainikka Toni	jäsen
Vainio Vesa	jäsen
Varjola Liisa	jäsen
Vesala Katriina	jäsen

Villikka Anni	jäsen
Wall Janne	jäsen
Witting Miia	jäsen
Ylä-Outinen Mia	jäsen

Muut

Nimi	Tehtävä
Vahla Einar	nuorisovaltuuston edustaja
Kaasalainen Jenna	nuorisovaltuuston edustaja
Toikka Marita	asiantuntija, kaupunginjohtaja
Rahkonen-Rannikko Saara	sihteeri, hallintojohtaja
Forsell Tuukka	asiantuntija, apulaiskaupunginjohtaja
Niemi Veikko	asiantuntija, sivistysjohtaja
Tylli Hannu	asiantuntija, tekninen johtaja
Karhu Päivi	asiantuntija, henkilöstöjohtaja
Kunnas Hellevi	asiantuntija, talousjohtaja
Sandås Päivi	asiantuntija, kaupunginlakimies
Seppä Minna	asiantuntija, tiedotuspäällikkö
Huuskonen Vesa	asiantuntija, arviointipäällikkö
Mikkola-Lehtinen Arja	asiantuntija, hallintosihteeri
Pykälistö Heli	asiantuntija, hallintosihteeri

1

Kaupunginvaltuuston kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginvaltuusto 02.12.2024

Hallintosäännön 96 §:n mukaan valtuuston kokous on aloitettava nimenhuudolla.

Kun nimenhuuto on toimitettu, on puheenjohtajan todettava, että valtuusto on päätösvaltainen ja laillisesti kokoon kutsuttu.

Valtuuston kokouskutsusta ja laillisuudesta on määrätty hallintosäännön 89 §:ssä ja kuntalain 94 ja 108 §:ssä.

Tämän kokouksen esityslista on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 28.11.2024.

Kaupunginvaltuuston päätös:

2

Kaupunginvaltuuston kokouksen pöytäkirjan tarkastajat

Kaupunginvaltuusto 02.12.2024

Hallintosäännön 110 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla toisin päättä.

Tällä kertaa pöytäkirjan tarkastajiksi vuorossa ovat Sanna Tähtinen ja Jarmo Uttala.

Pöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan sähköisesti.

Kaupunginvaltuuston päätös:

3**Kaupunginvaltuuston kokouksen läsnäolo- ja puheoikeudet****Kaupunginvaltuusto**

Hallintosäännön 95 §:n mukaan kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja kaupunginjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Kaupunginhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Nuorisovaltuusto voi nimetä valtuuston kokoukseen kaksi edustajaansa, joilla on läsnäolo- ja puheoikeus. Nuorisovaltuuston edustajilla ei kuitenkaan ole läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa.

Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Kaupunginvaltuuston päätös:

4

**Omavelkainen takaussitoumus OP Yrityspankki Oy:lle Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n
leasingsopimuksen johdosta**

8466/02.05.07/2024

Kaupunginhallitus 25.11.2024 § 240

Valmistelija: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi

Yhteenveto asiasta:

Kaakkois-Suomen Tieto Oy (KSTieto) toimii hankintalain mukaisena hankintayksikkönä, joka kilpailuttaa ja toimittaa omistaja-asiakkailleen, mm. Kouvolan kaupungille, ICT-laitteita elinkaaripalveluna. KSTieto on kilpailuttanut ICT-laitteiden hankinnan kuluvan vuoden keväällä ja nyt kilpailutetun ICT-laitteiden rahoitus- ja elinkaaripalvelun voitti 3Step It Oy, joka oli palveluntuottajana nyt päättyvällä sopimuskaudellakin. KSTieto on tehnyt uuden leasing-sopimuksen 3Step It Oy:n kanssa, joka korvaa päättyvän sopimuksen.

3Step It Oy siirtää sopimukseen liittyvät rahoitusvastuunsa ja oikeutensa OP Yrityspankki Oyj:lle. KSTieto on leasing-sopimuksen vuokralleottaja ja OP Yrityspankki Oyj rahoittaja ja vuokralleantaja. KSTieto tarvitsee kaupungin omavelkaisen takauksen OP Yrityspankki Oyj:lle kaupungin käyttämien ICT-laitteiden osalta. Kaupunginhallitukselle esitetään takauksen myöntämistä.

Kaakkois-Suomen Tieto Oy

Kouvolan kaupunki omistaa Kaakkois-Suomen Tieto Oy:stä 60 %, joten KSTieto kuuluu kaupungin kuntakonserniin. Muita KSTiedon omistajia ovat mm. Kymenlaakson hyvinvointialue, Kotkan ja Haminan kaupungit sekä Pyhtään, Virolahden ja Miehikkälän kunnat. KSTieto tekee yhteishankinnan ICT-laitteista ja vuokraa niitä asiakasomistajilleen.

Kaupungin käyttämien ICT-laitteiden hankintaprosessi

KSTieto on vuonna 2019 kilpailuttanut ICT-laitteiden leasingrahoituksen ja siihen sisältyvät elinkaaripalvelut omistaja-asiakkaiden käyttöön. Toimittajaksi vuonna 2019 valikoitui 3 Step IT Oy (y-tunnus 2161942-7).

KSTiedon ja 3 Step IT Oy:n välillä on voimassa oleva sopimus ICT-laitteiden elinkaaripalveluiden tuottamisesta, kokonaisuuteen kuuluva leasingsopimus 103759-LC01-000-000 sekä hankintalimiitti. Hankintalimiitin puitteissa rahoitetaan KSTiedon ICT-laitteiden

hankintoja, jotka edelleenvuokrataan omistaja-asiakkaille osana KSTiedon kokonaispalvelua. Osana KSTiedon palvelua, ICT-laitteet hyväksyntään leasingsopimukselle, mistä muodostuu omistaja-asiakaskohtaisia vuokravastuita sekä näitä vastaavia KSTiedon palveluveloituksia. Hankintalimiitin omistaja-asiakaskohtainen allokointi ei aiheuta kustannuksia. KS Tiedon laitevuokralaskutus tapahtuu läpilaskutuksena omistaja-asiakkailta.

Osana vuoden 2019 sopimuskokonaisuutta KSTiedon omistaja-asiakas allekirjoitti sitoumuksen, jossa omistaja-asiakas sitoutuu lunastamaan palvelun alaiset ICT-laitteensa, mikäli KSTiedon ja 3 Step IT:n välinen palvelusopimus purkaantuisi ("Vanha Sitoumus"). Vanhalla Sitoumuksella varmistettiin myös omistaja-asiakkaan omistuksen pysyvyys KSTiedossa. **Oheismateriaalina** Laitelista ja KS Tiedon hakemus.

KS Tiedon hakemus

KS Tieto kilpailutti uudelleen leasingrahoituksen ja siihen liittyvät elinkaaripalvelut elokuussa 2024. Kilpailutuksen voitti 3 Step IT Oy, jonka kanssa solmitaan uusi hankintasopimus ICT-laitteiden elinkaaripalvelujen tuottamisesta 31.12.2030 asti ("Uusi Sopimus").

Palvelun tuottamisen edellytyksenä on omistaja-asiakkaan sitoumus, jossa huomioidaan vanhan leasingsopimuksen 103759-LC01-000-000 vuokravastuut sekä tulevat uudella sopimuskaudella leasingsopimukselle 155454-LC01-000-000 ("Uusi Leasingsopimus") muodostuvat vuokravastuut ("Sitoumus"). Selvyyden vuoksi todetaan, että Sitoumuksen tullessa voimaan Vanha Sitoumus lakkaa olemasta voimassa. Alla yhteenveto Sitoumuksen keskeisimmistä ehdoista:

- omistaja-asiakas on tietoinen siitä, että OP Yrityspankki Oyj toimii Uuden Leasingsopimuksen mukaisena rahoittajana ("Rahoittaja");
- Uuden Leasingsopimuksen mukaiset omistaja-asiakkaan vuokraohteita koskevat vuokrasopimukset joko siirretään omistaja-asiakkaalle tai omistaja-asiakas sitoutuu lunastamaan ko. vuokraohteita koskevat vuokrasopimukset itselleen Rahoittajan ilmoittamalla hinnalla, mikäli Rahoittajalle on Uuden Leasingsopimuksen ja/tai sen mukaisten vuokraohteiden vuokrasopimusten nojalla syntynyt oikeus irtisanoa ja/tai purkaa ko. sopimukset; ja
- mikäli KSTieto ei 45 päivän kuluessa Rahoittajan saatavan eräpäivästä maksa Rahoittajan Uuteen Leasingsopimukseen ja/tai sen mukaisiin omistaja-asiakkaan vuokraohteita koskeviin vuokrasopimuksiin perustuvaa saatavaa (mukaan

lukien korot ja muut liitännäiskustannukset), sitoutuu omistaja-asiakas maksamaan ko. saatavan Rahoittajalle (omavelkainen takaus).

Omistaja-asiakkaan Sitoumuksen mukainen enimmäisvastuu määräytyy seuraavasti;

1) Nykyiselle leasingsopimukselle (103759-LC01-000-000) muodostuneiden vuokravastuiden kokonaismäärä per 1.11.2024, joka on yhteensä 1 748 310 euroa.

2) 1.11.2024 jälkeen ja ennen Uuden Sopimuksen voimaantuloa, siirtymäkaudella muodostuneiden uusien vuokravastuiden euromäärä (toistaiseksi voimassa oleva sopimuskausi, joka perustuu 2019 kilpailutukseen);

3) Uuden Sopimuksen mukaiset vastuut on enintään 1.600.000 euroa, limiitti on 2.0000 euroa.

Edellisten kohtien 1), 2) ja 3) yhteismäärä ("Yhteismäärä") ja Sitoumuksen mukainen omistaja-asiakkaan limiitti voi olla enintään 2.000 000 euroa ("Enimmäismäärä"). Tarkka enimmäisvastuu täsmennetään Sitoumukselle sen allekirjoitushetken mukaisesti, kun yllä olevan kohdan 2) mukaisten vastuiden euromäärä on selvillä.

Selvyyden vuoksi todetaan, että Sitoumuksen enimmäisvastuu ei voi kuitenkaan ylittää 80 prosenttia (1.600.000 euroa) Enimmäismäärästä (2.000 000 euroa), eli omistaja-asiakkaan enimmäisvastuu rajoittuu enintään 80 prosenttiin Yhteismäärästä (korkoineen ja muine liitännäiskustannuksineen). **Liitteenä** Sitoumus ja Takausehdot.

Uudessa Leasingsopimuksessa ei edellytetä, että KSTieto vakuuttaa laitteet. Kukin omistaja-asiakas joko kantaa vaaranvastuun laitteita vakuuttamatta, käyttää omaa vakuutusyhtiötään laitteiden vakuuttamiseen tai vakuuttaa laitteet 3 Step IT Oy:n tarjoaman laiteturvapalvelun kautta.

Oikeudellinen sääntely ja hakemuksen käsittely

Kuntalain 129 § kuuluu: "*Kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakon-serniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa. Kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä*

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään."

EU:n valtiontukisääntöjä näin ollen sovelletaan, jos kaikki valtiontuen tunnusmerkit täyttyvät: 1) julkisia varoja kanavoidaan julkisiin tai yksityisiin yrityksiin; 2) etu on valikoiva eli kohdistuu vain tiettyihin yrityksiin; 3) toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla tuensaajaa ja 4) toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Komissio on pyrkinyt selventämään valtiontukisäännöksiä soveltamista antamalla niistä erilaisia tiedonantoja. Komissio on antanut tiedonannon EY:n perussopimuksen 87 ja 88 artiklan (sitemmin SEUT 107 ja 108 artiklan) soveltamisesta valtiontukiin takauksina (2008/C 155/02), mikä rajaa takauksen suuruudeksi enintään 80 %. Seuraavien edellytysten täyttäminen riittää osoittamaan, ettei yksittäinen valtiontakaus (kunnan takaus) ole valtiontukea: a) lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa; b) takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti; c) takaus ei kata missään vaiheessa enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä; d) takauksesta maksetaan markkinaehtoinen hinta. **Oheismateriaalina** KS Tiedon tilinpäätös 2023 ja tilintarkastajan lausunto.

OP Yrityspankki Oyj:lle annettavassa Sitoumus-asiakirjassa viitataan valtiontuki EU-lainsäädäntöön ja käytetään myös termiä omavelkainen takaus. Sitoumus on siten juridisesti omavelkainen takaus, josta hallintosäännön mukaan päättää kaupunginvaltuusto. Kuntalain mukaan kunnan edut tulee turvata vastavakuuksilla. Takauksen kohteena olevat ICT-laitteet ovat kaupungin käytössä. Takaus on käytännön merkitykseltään erilainen kuin esimerkiksi annettaessa takaus Kouvolan Asunnot Oy:lle, jolloin takauksen kohteena oleva omaisuus ei ole kaupungin käytössä. Em. johdosta kaupunki katsoo, että ei ole perustetta vaatia KS Tiedolta vastavakuutta eikä takausprovisiota/palkkiota. Asiasta on keskusteltu mm. Kotkan kaupungin edustajien kanssa Kotkan kaupungin päättyessä samanlaiseen ratkaisuun.

KS Tieto on toimittanut jokaiselle asiakasomistajalleen vastaavan hakemuksen siten, että hakemus koskee vain asiakasomistajan hallinnassa olevia ICT-laitteita. Kouvolan kaupungin osuus KS Tiedon yhteisliimitistä on 2.000.000 euroa. Takauslainsäädännön johdosta kaupungin vastuu OP Yrityspankki Oyj:lle on aina 80 % lainaliimitin määrästä, eli enimmillään 1.600.000 euroa, kuten EU-lainsäädäntö takauksien osalta edellyttää.

KS Tiedon toiminnan tarkoitus on tuottaa ICT-palveluja omistajiensa tarpeisiin. Yhtiö toimii julkista hankinnoista annetun lain tarkoittamassa

mielessä omistajien sidosyksikkönä ja yhteishankintayksikkönä. Yhtiön ei ole edellytetty maksavan osinkoa, vaan turvaavan voitollisen tuloksen avulla toiminta- ja kehittymismahdollisuutensa tuottaa kilpailukykyisiä palveluja omistajilleen. Yhtiö on toimittanut kaupungille tilinpäätöksen vuodelta 2023. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista velkaa ja sen maksuvalmius ja taloudellinen tilanne on hyvä.

Kouvolan kaupungilla on takauksia eri osapuolille yhteensä 120.550.000 euroa vuoden 2023 tilinpäätöksen tilanteessa. KS Tiedolle myönnettävä sitoumus kasvattaa yhteissummaa 1,3 prosenttia eikä lisäyksen katsota olevan olennainen. Annettava sitoumus ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä.

Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n toimitusjohtaja Mika Lyytikäinen on kokouksessa esittelemässä asiaa ja asiantuntijana vastaamassa kysymyksiin.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi; kaupunginlakimies Päivi Sandås, puh. 020 615 8212, paivi.sandas(at)kouvola.fi; tietohallintojohtaja Jari Väisänen, puh. 020 615 9069, jari.vaisanen(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallituksen ehdotus kaupunginvaltuustolle:

Kouvolan kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n ICT-laiteiden elinkaaripalvelujen kilpailutuksen ehtojen mukaisen enimmillään 1.600.000 euron määräisen Sitoumuksen (omavelkainen takaus) OP Yrityspankki Oyj:lle ja
2. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 26.11.2024 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 26.11.2024 lukien.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n toimitusjohtaja Mika Lyytikäiselle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Kaupunginvaltuusto 02.12.2024

Liitteenä Sitoumus Op Yrityspankki Oy:lle ja sitoumuksen takausehdot.

Oheismateriaalina Laitelista Kouvolan kaupungin laitteista ja Kaakkois-Suomen Tiedon hakemus sekä tilinpäätös 2023 ja tilintarkastajan lausunto.

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kouvolan kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n ICT-laitteiden elinkaari palvelujen kilpailutuksen ehtojen mukaisen enimmillään 1.600.000 euron määräisen Sitoumuksen (omavelkainen takaus) OP Yrityspankki Oyj:lle ja
2. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Kaupunginvaltuuston päätös:

Liitteet

Liite 1 Sitoumus OP Yrityspankki Oylle Kaakkois-Suomen Tiedon leasing-sopimuksen johdosta_kh25112024_kv02122024

Liite 2 Sitoumuksen takausehdot_kh25112024_kv02122024

Oheismateriaali

Laitelista Kouvolan kaupungin laitteista_kh25112024_kv02122024

Kaakkois-Suomen Tiedon hakemus omavelkaisesta takaussitoumuksesta_kh25112024_kv02122024

Kaakkois-Suomen Tieto Oy, Tilinpäätös 2023_kh25112024_kv02122024

Kaakkois-Suomen Tieto Oy, Tilintarkastuskertomus 2023_kh25112024_kv02122024

5

Kaupunginvaltuuston kokousaikataulu vuonna 2025

8360/00.02.00/2024

Kaupunginhallitus 25.11.2024 § 256

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Kuntalain (410/2015) 94 §:n mukaan valtuusto kokoontuu päättäminään aikoina ja myös silloin, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi. Saman lain 2. momentin mukaan valtuusto on kutsuttava koolle myös kaupunginhallituksen tai vähintään neljäsoosan valtuutetuista sitä pyytäessä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällainen asia on valmisteltava kiireellisesti.

Kaupunginvaltuuston käytännön mukaisesti valtuusto kokoontuu maanantaisin noin kerran kuukaudessa kello 17.00 alkaen. Talousarviokokous samoin kuin tilinpäätöskokous alkavat kumpikin kello 12.00. Valtuuston kokousten osalta noudatetaan edellä esitettyjä periaatteita kokousaikataulujen suunnittelussa vuosittain, ellei perustellusta syystä aikataulua tarvitse suunnitella toisin. Pääsääntöisesti muina maanantaipäivinä pidetään kaupunginhallituksen kokouksia, toimielimen päättäminä ajankohtina.

Kokousaikataulun valmistelusta vastaa kaupungin hallintopalvelut yhdessä kaupunginjohtajan, kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja kaupunginhallituksen puheenjohtajan sekä talousjohtajan kanssa. Aikataulua suunniteltaessa otetaan huomioon tilinpäätös- ja talousarvioprosessi ja sen määräajat. Lisäksi toimielinten välinen asioiden valmistelu ja aikataulutarpeet siten, että valtuuston kokousten välissä on riittävä aika saattaa asioita käsiteltäväksi toimielimistä valtuuston seuraavaan kokoukseen. Suunnittelussa huomioidaan myös toimintavuoden koulujen loma-ajat ja mahdollisesti aikatauluun vaikuttavat kansalliset pyhäpäivät.

Käytännön mukaisesti valtuusto kokoontuu lisäksi valtuustolle järjestettäviin valtuustoseminaareihin keväisin sekä syksyisin. Näiden osalta aikataulut toimitetaan valtuutetuille erikseen.

Valtuuston kokousaikatauluksi vuodelle 2025 ehdotetaan:

maanantai 20.1.2025 klo 12

maanantai 17.2.2025

maanantai 17.3.2025

maanantai 14.4.2025 keskustelutapaaminen

maanantai 19.5.2025, tilinpäätöskokous klo 12

maanantai 9.6.2025

maanantai 1.9.2025

maanantai 13.10.2025

maanantai 17.11.2025

maanantai 1.12.2025 keskustelutapaaminen

maanantai 8.12.2025, talousarviokokous klo 12

Kokousten järjestämisen ja koolle kutsumisen osalta menetellään, kuten kaupungin hallintosäännössä ja kuntalaissa valtuuston kokouksista määrätään. Mikäli käsiteltävien asioiden vähäinen määrä tai muu perusteltu tai erityinen syy edellyttää sovitun kokousajankohdan muuttamista, puheenjohtaja voi peruuttaa kokouksen tai muuttaa kokouksen alkamisaikaa päätettynä kokouspäivänä.

Valtuustokauden vaihtuessa kokousaikataulu tuodaan tarvittaessa uudelleen päätöksentekoon syyskauden 2025 osalta.

Lisätietoja: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi; talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallituksen ehdotus kaupunginvaltuustolle:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä valtuuston vuoden 2025 kokousaikataulun.

Kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 26.11.2024 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 26.11.2024 lukien.

Kaupunginvaltuusto 02.12.2024

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä valtuuston vuoden 2025 kokousaikataulun.

Kaupunginvaltuuston päätös:

6

Talousarvion hyväksyminen vuodelle 2025 ja suunnitelma vuosille 2025-2028

7091/02.02.00/2024

Kaupunginhallitus 30.09.2024 § 190

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Kouvolan taloudellinen tilanne

Kouvolan kaupunki on määrätietoisesti sopeuttanut talouttaan vastaamaan muuttuvaa väestömäärää ja -rakennetta. Tämä on tarkoittanut palveluverkkojen kokonaisvaltaista päivittämistä ja palvelujen tuottamistapojen kehittämistä ja uudelleen arvioimista. Kaupungista riippumattomat tekijät, kuten valtionosuuksissa, verotuloissa ja valtakunnallisissa palkkatarkoituksissa tapahtuneet muutokset ovat lisänneet tasapainottamistarvetta. Vaikka kaupungin menokehitystä on saatu hillittyä, niin riittävien talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteutumiseen menee useampi vuosi. Kaupungin tulee pystyä luomaan taloudellisesti tasapainoinen tilanne, joka kestää tilapäiset talouden vaihtelut. Samanaikaisesti tulee

valmistautua väestömääräennusteiden mukaiseen palvelutarpeen muutokseen. Erityisesti lasten ja nuorten määrä tulee vähenemään merkittävästi. Kaikessa palvelutuotannossa tulee pystyä sopeutua tulevaan väestöpohjaan, -rakenteeseen ja siitä johtuvaan muutokseen. Kaupungin saama tulorahoitus tulee pienenemään negatiivisen väestökehityksen takia. Kaikissa kaupungin palveluissa tulee etsiä uusia, kustannustehokkaampia tapoja tuottaa palveluja vähenevien resurssien puitteissa.

Vuosi 2023 oli positiivinen ainoastaan poikkeuksellisten hyvinvointialueuudistuksesta johtuvien verotulojen ja valtionosuuksien ansiosta. Vuoden 2024 talousarvion sekä tämän hetken tilinpäätösennusteen mukaan vuosi toteutuu tulokseltaan noin 11 milj. euroa negatiivisena. Myös vuoden 2025 talousarvioesitys on negatiivinen ja kertyneet alijäämät tulevat lähes käytettyä. Suunnitelman mukaan talous tasapainottuu suunnittelukaudella.

Talousarvioesitys vuodelle 2025 on 6,8 milj. euroa alijäämäinen. Kumulatiiviseksi eli kertyneeksi ylijäämäksi arvioidaan vuoden 2025 lopussa noin 2 milj. euroa. Vuoden 2024 alijäämä talousarvion mukaan on noin 10 milj. euroa ja kumulatiivinen ylijäämä vuoden 2024 lopussa on noin 9 milj. euroa. Aiempien säästötoimien lisäksi vuosille 2025–2028 asetettiin 10 miljoonan euron tavoite lisäsopeuttamiselle. Talousarvio ja -suunnitelma edellyttävät suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamista tasapainoiseen tilanteeseen pääsemiseksi. Talousarvioesitykseen ei sisälly veronkorotuksia.

Kouvolan palveluverkkoa on analysoitu ja tehty kustannus- sekä toimintavertailua saman kokoluokan kuntiin jo useita vuosia. Vuoden 2023 alusta lähtien vertailua on syvennetty ja haettu julkisten tilastojen ulkopuolille jäävistä tekijöistä tietoja suoraan vertailukunnista. Tietoa on haettu esimerkiksi tukipalveluista, volyymeista sekä henkilöresursseista. Lisäksi kaupunki on arvioinut palvelujen lakisääteisyttä. Selvitysten perusteella on tehty mittavia toimenpidetavoitteita vuoden 2025 talousarvioon. Vuosien 2025–2028 talousarviokehys sisältää yhteensä 10 milj. euroa uusia säästötavoitteita vuoteen 2028 mennessä. Toimialat tekevät tarkemmat esitykset toimenpiteiden kohdistumisesta ja lopullisen päätöksen tekee kaupunginvaltuusto 2.12.2024 hyväksyessään vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2028 taloussuunnitelman. Talousarvion laskelmat, jotka sisältävät em. toimenpiteiden vaikutukset, osoittavat, että vuosi 2025 tulee olemaan tulokseltaan negatiivinen, mutta vuonna 2026 päästäisiin lievästi positiiviseen tulokseen. Em. toimenpiteiden vaikutukset vuosittain ovat:

Vuosi	Vuosisumma M€	Kumulatiivinen summa M€
2025	4,9	4,9

2026	2,1	7,0
2027	2,7	9,7
2028	0,5	10,2

Talousarvioon sisältyy myös aiempina vuosina tehtyjen toimenpiteiden lisävaikutukset suunnitelmakaudelle. Vuodelle 2024 asetettujen toimenpiteiden lisävaikutukset ensi vuodelle ovat 5,0 milj. euroa. Edellä mainittujen kumulatiivinen vaikutus yhteensä 2025 on 19,3 milj. euroa. Yhteensä ensi vuosi sisältää säästötoimenpiteitä kumulatiivisesti noin 24 milj. euroa ja vuonna 2028 summa on yhteensä 35 milj. euroa, kun huomioidaan myös vuoden 2024 talousarviossa asetetut tavoitteet.

Merkittävimmät muutokset taloussuunnittelukaudella

Vuoden 2025 talousarvioon sisältyvät merkittävimmät kustannuksien lisäykset ovat työllisyyspalvelujen siirto 11,6 milj. euroa, valtakunnallisten arvioiden mukaiset palkkojen korotukset 3 prosentin kasvulla (3,9 milj. euroa), ja muut välttämättömät kustannustason muutokset yhteensä 1,6 milj. euroa. Vähennyksinä on huomioitu aiempien säästötoimenpiteiden kustannusvaikutukset sekä uudet säästötavoitteet. Palveluverkkomuutoksista ja investoinneista johtuvat kustannuksien muutokset on otettu huomioon taloussuunnitelmavuosina, mutta luvut täsmentyvät vuosittain. Korkotasona korkokuluissa on käytetty yleisten ennusteiden mukaan vuonna 2025 3 %, vuonna 2026 2,5 %, 2027 lähtien 2,2 % ja sen jälkeen 2 %. Vaikka lainamäärä kasvaa, pysyvät korkokulut suunnilleen samalla tasolla korkotason alentuessa suunnitelmakaudella.

Valtionosuuksiin ja verotuloihin kohdistuu muutoksia vuonna 2025. Niiden välisiä summia muuttaa ansiotulovähennyksen poistuminen kunnallisverosta. Tämä lisää kuntien verotuottoja, mutta vastaava summa vähennetään valtionosuuksista eli muutos toteutetaan kustannusneutraalisti koko maan tasolla. Lisäksi kuntien vastuulle siirtyvät työllisyyspalvelut kasvattavat vuoden 2025 valtionosuuksia, tuoden kunnille myös näiden toimintojen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Verotulot ja valtionosuudet eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2024 ja vuoden 2025 osalta edellä mainittujen muutosten takia. Vuoden 2026 ja sen jälkeiset valtionosuudet eivät ole vielä arvioitavissa valtionosuusuudistuksen takia, vaan laskelmissa on käytetty nykyjärjestelmän mukaisia ennusteita. Verotulo- ja valtionosuusarviot perustuvat valtiovarainministeriön ja Suomen Kuntaliiton arvioihin. Summat täsmentyvät talousarviovalmistelun edetessä.

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus perustuu kaupunginhallituksen päättämään kehukseen ja talous tasapainottuu taloussuunnittelukaudella. Lautakuntien käsittelyjen jälkeen on tehty muutoksia toimialojen välillä. Ohjaamon sekä työpajatoiminnan resurssit kustannuksineen on siirretty kasvatukseen ja opetuksen palveluista elinvoiman työllisyyspalveluihin. Ohjaamon siirrosta kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen § 149 17.6.2024. Työpajatoiminnan siirto on kaupunginhallituksen käsittelyssä 14.10.2024.

Ulkoinen tuloslaskelma milj. e	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	47,5	42,7	41,8	40,4	41,0	40,3
Valmistus omaan käyttöön	1,8	1,9	2,3	2,3	2,3	2,3
Toimintamenot	-236,1	-231,4	-240,1	-236,6	-234,8	-237,8
Toimintakate	-186,8	-186,8	-196,1	-193,9	-191,6	-195,3
Verotulot	212,6	201,8	212,5	219,5	226,0	230,0
Valtionosuudet	18,1	-4,1	-1,5	-1,1	1,7	6,9
Rahoitustulot ja -menot	3,7	6,3	6,1	6,5	6,3	6,0
Vuosikate	47,6	17,2	21,0	31,0	42,5	47,6
Poistot ja arvonalentumiset	-27,9	-27,6	-27,9	-28,2	-30,0	-31,5
Tilikauden tulos	19,7	-10,4	-6,9	2,8	12,5	16,1
Tilinpäätöserät	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Tilikauden yli/alijäämä	19,8	-10,4	-6,8	2,8	12,5	16,2
Kertynyt yli-/alijäämä	19,3	9,0	2,2	5,0	17,6	33,8
Kunnallisveroprosentti	8,61	8,61	8,90	8,90	8,90	8,90
Toimintakatteen muutos, %	-66,9	-66,9	5,0	-1,1	-1,2	1,9
Vuosikate, % poistoista	170,7	62,3	75,4	109,8	141,5	151,2
Vuosikate, euroa/asukas	603	221	272	406	561	635
Asukasmäärä vuoden lopussa	78 876	77 916	77 145	76 391	75 659	74 952

Lautakuntien talousarvioesitykset

Lautakunnat ovat osaltaan käsitelleet talousarvioesityksensä ja hyväksyneet ne kaupunginhallituksen kehyksessä määritellyn suuruisena lukuun ottamatta liikunta- ja kulttuurilautakuntaa sekä kasvatusta- ja opetuslautakuntaa. Kaupunginhallitus palauttaa kyseiset ehdotukset lautakuntiin uudelleenvalmisteluun ja velvoittaa lautakuntia pysymään annetussa kehyksessä koko suunnitelmakauden osalta.

Lautakuntien päätökset/kehyslitykset

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 1 000 e	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Kehys	-146 907	-147 875	-148 564	-151 320
Lautakunnan päätös	-147 326	-148 419	-149 108	-151 864
Erotus	-419	-544	-544	-544

Sippolan ja Kääpälän koulujen pientenlastentalon malli sekä Viialan koulun jatko

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 1 000 e	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Kehys (huomioitu työpajan ja ohjaamon siirto)	-146 070	-146 994	-147 666	-150 405

Kaupunginjohtajan ta-ehdotus	-146 070	-146 994	-147 666	-150 405
Erotus	0	0	0	0

Liikuntalautakunta, 1 000 e	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Kehys	-26 419	-24 610	-23 187	-23 344
Lautakunnan päätös	-26 576	-24 924	-24 881	-25 038
Erotus	-157	-314	-1 694	-1 694

Inkeröisten, Valkealan ja Kuusankosken uimahallien toiminnan jatkuminen teknisen käyttöiän ajan sekä Inkeröisten jäähallin toiminnan jatkuminen

Liikuntalautakunta, 1 000 e	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Kehys	-26 419	-24 610	-23 187	-23 344
Kaupunginjohtajan ta-ehdotus	-26 419	-24 610	-23 187	-23 344
Erotus	0	0	0	0

Investoinnit ja palveluverkon kehittäminen

Investointien osalta toteutetaan lähtökohtaisesti vain sellaisia kohteita mistä saavutetaan käyttötaloussäästöjä. Talousarvioesityksen sisältämistä rakennusinvestoinneista ainoastaan teatterin laajennuksen ja peruskorjauksen osalta tämä ei täyty. Kokonaisuudessaan investointeja tarkastellaan 10 vuoden suunnitelmassa, jota päivitetään jatkuvasti toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten mukaisesti.

Talousarvioon ja -suunnitelmaan sisältyvät merkittävimmät investoinnit ovat Marjoniemen yhtenäiskoulu, teatterin laajennus ja peruskorjaus, uimahallin peruskorjaus ja laajennus, Eskolanmäen liikuntahalli, kärkihankkeina Yritysalueet, Käyrälampi sekä Urheilupuisto. Muualla rahoitusmuodolla suunniteltuja kohteita ovat Inkeröisten monitoimitalo, Kuusankosken yhtenäiskoulu, Kaunisnurmen päiväkotito, keskuskeittiö sekä Monitoimiareena. Monitoimiareenan osalta tehdään vaihtoehtotarkasteluja. Keskuskeittiön osalta selvitetään sekä investointi- että tuotantotapaa. Kuusankosken kouluratkaisun osalta selvitetään eri toteuttamisvaihtoehtoja.

Investoinnit ja rahoitus

Investointimenot talousarviovuodelle 2025 ovat yhteensä 52,3 milj. euroa. Investointitulot, 1,5 milj. euroa, muodostuvat investointien luovutustuloista (1,0 milj. euroa) ja rahoitusosuuksista (0,5 milj. euroa).

Vuonna 2025 lainakannan arvioidaan kasvavan 30,0 milj. euroa vuoden 2024 muutettuun talousarvioon nähden ja olevan 4 692 euroa asukasta kohden.

Luonnos vuoden 2025 talousarviosta ja vuosien 2025–2028 taloussuunnitelmasta on **oheismateriaalina**.

Asiaa ovat kokouksessa esittelemässä erillisen aikataulun mukaisesti talousjohtaja Hellevi Kunnas, apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, sivistysjohtaja Veikko Niemi, tekninen johtaja Hannu Tylli, henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, toimitilajohtaja Katja Ahola, kehittämispäällikkö Karoliina Kanerva sekä tytäryhteisöjen toimitusjohtajat tai heidän edustajansa.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää:

1. palauttaa liikunta- ja kulttuurilautakunnan sekä kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvion vuodelle 2025 sekä talous- ja henkilöstösuunnitelman vuosille 2025–2028 uudelleent valmisteluun ja velvoittaa lautakuntia pysymään annetussa kehyksessä koko suunnitelmakauden osalta.
2. palauttaa vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2028 taloussuunnitelman uudelleent valmisteluun.

Asian käsittely:

Asiaa käsiteltiin kokouksessa 30.9.2024 ja sen käsittelyä jatkettiin jatkokokouksessa 1.10.2024.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus päätti

1. palauttaa liikunta- ja kulttuurilautakunnan sekä kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvion vuodelle 2025 sekä talous- ja henkilöstösuunnitelman vuosille 2025–2028 uudelleent valmisteluun ja velvoittaa lautakuntia pysymään annetussa kehyksessä koko suunnitelmakauden osalta.
2. palauttaa vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2028 taloussuunnitelman uudelleent valmisteluun.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Hellevi Kunnakselle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana. Lisäksi kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden tekninen johtaja Hannu Tyllille, sivistysjohtaja Veikko Niemelle, toimitilajohtaja Katja Aholalle ja henkilöstöjohtaja Päivi Karhulle, jotka olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana, ja he poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden kehittämispäällikkö Karoliina Kanervalle, Kouvolan Ammattiopisto Oy:n

toimitusjohtaja Petri Tanille, Kouvolan Asunnot Oy:n toimitusjohtaja Jari Niemelle, Kouvolan Vesi Oy:n toimitusjohtaja Ari Mikkelälle, Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy:n toimitusjohtaja Kari Tähdelle, Kouvolan Teatteri Oy:n toimitusjohtaja Tiina Luhtaniemelle, KSS Energia Oy:n toimitusjohtaja Marko Riipiselle, Kouvola Innovation Oy:n toimitusjohtaja Pasi Miettiselle ja Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n toimitusjohtaja Mika Lyytikäiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä jatkokokouksessa 1.10.2024 tämän asian käsittelyn aikana ja poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kaupunginhallituksen jäsen Tapio Karvonen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 9.38 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 12.00.

Valtuuston 3. varapuheenjohtaja Jenny Hasu saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 9.40.

Kaupunginhallituksen jäsen Manu Huuhilo poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 9.57 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 10.26.

Kaupunginhallitus piti kokoustaunon tämän asian käsittelyn aikana klo 10.54–12.00.

Kaupunginhallituksen jäsen Jukka Nyberg poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 12.00 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 12.08.

Kaupunginhallituksen jäsen Jenny Aikio saapui kokoustaunon jälkeen kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 12.02.

Kaupunginhallituksen jäsen Miia Witting poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.10 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 13.14.

Kaupunginhallituksen jäsen Tapio Karvonen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.10 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 13.12.

Kaupunginhallitus keskeytti asian käsittelyn klo 13.38 ja jatkoi asian käsittelyä jatkokokouksessaan 1.10.2024 klo 9.00.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden Kouvolan Ammattiopisto Oy:n talouspäällikkö Saira Puhjolle, joka oli asiantuntijana läsnä jatkokokouksessa 1.10.2024 tämän asian käsittelyn aikana klo 9.03-9.34 ja Kouvolan Teatteri Oy:n hallintojohtaja Helena Reilinille, joka oli asiantuntijana läsnä jatkokokouksessa tämän asian käsittelyn aikana klo 11.27-11.49. He poistuivat jatkokokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kaupunginhallituksen jäsen Miia Witting saapui jatkokokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 9.03.

Kaupunginhallituksen jäsen Tapio Karvonen saapui jatkokokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 9.25.

Kaupunginhallituksen jäsen Jukka Nyberg poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 9.23 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 10.41.

Kaupunginjohtaja Marita Toikka poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 9.47 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 9.51.

Kaupunginhallitus piti kokoustaunon jatkokokouksen aikana klo 10.10–10.30.

Kaupunginhallituksen jäsen Jenni Aikio poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 10.30. Kaupunginhallituksen varajäsen Taina Talvala saapui jatkokokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 10.30.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jouko Leppänen poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 10.30–10.40 ajaksi ja puheenjohtajana tuona aikana jatkokokouksessa toimi kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja Ukko Bamberg.

Kaupunginhallituksen jäsen Manu Huuhilo poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 10.51 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 12.45.

Kaupunginhallituksen jäsen Jukka Nyberg poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 10.57 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 14.50.

Kaupunginhallitus piti kokoustaunon jatkokokouksen aikana klo 12.00–12.45.

Kaupunginhallituksen jäsen Ukko Bamberg poistui jatkokokouksesta kokoustaunon aikana klo 12.00 ja saapui kokoustaunon jälkeen jatkokokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 12.51.

Kaupunginhallituksen varajäsen Taina Talvala poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.31 ja kaupunginhallituksen jäsen Jenni Aikio saapui jatkokokoukseen klo 13.31 tämän asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jouko Leppänen poistui kokouksesta klo 13.33–13.37 ajaksi ja puheenjohtajana tuona aikana jatkokokouksessa toimi kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja Ukko Bamberg.

Kaupunginhallituksen jäsen Miia Witting poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.46 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 14.03.

Kaupunginhallituksen jäsen Anni Villikka poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.54.

Kaupunginhallitus piti kokoustaunon jatkokokouksen aikana klo 14.32–14.50.

Kaupunginhallitus 28.10.2024 § 212

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Edellisen käsittelyn ja uudelleen valmisteluun palauttamisen jälkeen kasvatus- ja opetuslautakunta on hyväksynyt talousarvioehdotuksensa 16.10.2024 § 80 ja ehdotus on talousarviokehityksen mukainen.

Liikunta- ja kulttuurilautakunta päätös 15.10.2024 § 72 talous- ja henkilöstösuunnitelmasta vuosille 2025 – 2028 ei ole talousarviokehityksen mukainen seuraavin poikkeuksin: Inkeröisten ja Valkealan uimahallien käyttöä jatketaan kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti niiden teknisen käyttöiän loppuun asti. Päätös lisää vuosittaisia kustannuksia 1 milj. euroa vuodesta 2027 lähtien talousarviokehitykseen nähden. Yhteensä yhden uimahallin mallista syntyvä vuositason säästö on 1,4 milj. euroa. Kuusankosken uimahallin lakkauttamisesta syntyvä säästö sisältyy jo taloussuunnitelmiin aiempien päätöksien perusteella, joten kehysylitys on 1 milj. euroa. Talouden tasapainon saavuttamiseksi talousarvion seuraavaan versioon tullaan sisällyttämään 1 milj. euron laskennallinen säästötavoite liikunta- ja kulttuurilautakunnalle vuodesta 2027 lähtien. Asiasta tulee tehdä riittävät päätökset vuoden 2026 loppuun mennessä. Uimahallien lakkauttamisen sijaan voidaan vaihtoehtoisesti kohdistaa summa johonkin muuhun tai kohdentaa säästötavoite jollekin muulle toimielimelle tai lisätä tuottopohjaa korottamalla veroja.

Talousarvioon on tehty muutoksia verotulo- sekä valtionosuusarvioihin valtiovarainministeriöstä sekä Suomen Kuntaliitosta saatujen tietojen perusteella. Tehtyjen päivityksien vaikutukset vaihtelevat vuosittain – 1 miljoonasta eurosta + 2,3 miljoonaan euroon. Suunnitelmakauden kokonaisuus on hieman aiempaa parempi, mutta luvut tulevat edelleen päivittymään. Valtiovarainministeriön 22.10.2024 julkaiseman tiedotteen

mukaan valtionosuusuudistuksen voimaantulo siirtyy vuoden 2027 alkuun.

Investointeihin kohdistuvat päivitykset tehdään kootusti 28.10.2024 käsittelyssä käytyjen keskustelujen perusteella. Suunnitelman mukaiset poistot sekä korkokustannukset tarkastellaan samassa yhteydessä.

Strategiaan liittyviä vuositavoitteita on täsmennetty ja tehty muutoksia sekä tavoitteisiin että mittareihin.

Asukasmääräennusteet on päivitetty tilastokeskuksen 24.10.2024 julkaisun mukaisiksi.

Talousarviokehukseen pääsemiseksi palautetaan talousarvio uudelleen valmisteluun ja edellytetään kehysten mukaista esitystä koko taloussuunnittelukauden ajaksi.

Asiaa ovat kokouksessa esittelemässä erillisen aikataulun mukaisesti talousjohtaja Hellevi Kunnas, sivistysjohtaja Veikko Niemi, tekninen johtaja Hannu Tylli, henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, rakennuttajapäällikkö Anneli Vartiainen, rakennuttajapäällikkö Pia Rajala sekä kiinteistöpalvelujohtaja Pirkko Toropainen.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää palauttaa vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2028 taloussuunnitelman uudelleent valmisteluun.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Hellevi Kunnakselle, sivistysjohtaja Veikko Niemelle, tekninen johtaja Hannu Tyllille, henkilöstöjohtaja Päivi Karhulle, rakennuttajapäällikkö Anneli Vartiaiselle, rakennuttajapäällikkö Pia Rajalalle sekä kiinteistöpalvelujohtaja Pirkko Toropaiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana ja poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Jukka Nyberg poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 10.07.

Kaupunginhallitus piti kokoustaunon asian käsittelyn aikana klo 10.15–10.25.

Valtuuston 1. varapuheenjohtaja Ville Kaunisto poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 10.33 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 10.36.

Kaupunginhallitus piti kokoustaun asian käsittelyn aikana klo 11.02–11.45.

Kaupunginhallituksen jäsenet Kirsi Kekki, Liisa Varjola, Jenni Aikio ja kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Jukka Nyberg saapuivat kokoukseen tauon jälkeen klo 11.46.

Kaupunginhallituksen jäsen Tapio Karvonen saapui kokoukseen tauon jälkeen klo 11.47.

Valtuuston 1. varapuheenjohtaja Ville Kaunisto saapui kokoukseen tauon jälkeen klo 11.48.

Kaupunginhallituksen jäsen Markku Pakkanen saapui kokoukseen tauon jälkeen klo 11.50.

Kaupunginhallitus piti kokoustaun asian käsittelyn aikana klo 13.32–13.57.

Valtuuston 1. varapuheenjohtaja Ville Kaunisto saapui kokoukseen tauon jälkeen klo 14.00.

Kaupunginhallitus 25.11.2024 § 241

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Vuoden 2025 talousarvion valmistelu käynnistyi jo syksyllä 2023 talusseminaarin yhteydessä valtuuston linjatessa, että vuoden 2024 aikana valmistellaan niin sanottu palveluysikköanalyysi verrokkikaupunkien kesken kaupungin jokaisesta palveluysiköstä. Palveluanalyysista saadaan taustatietoa ja kokonaiskuvaa vuoden 2025 talousarvion valmistelua varten.

Kaupunginhallitus ja -valtuusto sekä lautakunnat ovat pitäneet useampia seminaareja ja kokouksia talousarvion 2025 valmistelun osalta.

Lisäksi valtuustoryhmät ovat yhdessä käyneet teeman ympärillä keskustelua kaupunginhallituksen puheenjohtajan johdolla kaupunginjohtajan kanssa. Myös kaupunginhallituksen hallitusryhmien puheenjohtajat ovat työstäneet talousarviovalmistelua yhdessä kaupunginjohtajan kanssa. Tämän valmistelun yhteydessä on vielä kolmanteen kaupunginhallituksen talousarvion käsittelyyn syntyneet yhteisnäkemyksessä seuraavat tarkennukset:

- kulttuuriavustukset
- liikuntahintojen korotukset
- Inkeröiden jäähallin selvitys
- 300 000 euron lisäsäästö henkilöstökustannuksista
- teatterin investoinnin aikaistaminen vuodella.

Edellä mainitut seikat on huomioitu valmistelussa, ja ne sisältyvät käsittelyssä olevaan kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen. Talousarvioesitykseen on lisäksi tehty joitakin muita päivityksiä. Päivitetty pohjaesitys on käyty läpi myös kaupungin yhteistyöryhmän kokouksessa 18.11.2024.

Avustukset ja liikuntahintojen korotukset

Kulttuurin avustukset on vuonna 2025 tarkoitus säilyttää nykyisellä tasolla, millä pyritään tukemaan mm. Kouvolan teatterin toimintaa, jonka valtiolta saama rahoitus supistuu merkittävästi vuonna 2025. Tarvittava summa kohdennetaan vähennyksenä henkilöstökuluihin sekä muihin käyttötaloukuluihin.

Liikuntatilojen hintojen korotus toteutetaan aikuisten osalta kaikkien hintojen/taksojen 5 prosentin korotuksella alkuperäisen 10 prosentin sijaan vuoden 2025 alusta. Alle 18-vuotiaiden osalta maksut pidetään nykyisellään. Vastaava säästö kohdistetaan henkilöstökuluihin. Henkilöstösäästöt toteutetaan eläke- ja muun poistuman kautta sekä määräaikaisen henkilöstön vähentämisellä.

Sivistysjohtaja Veikko Niemi on laatinut **oheismateriaalina** olevan selvityksen Inkeröiden jäähallin tuottojen lisäyksestä. Valtuusto päätti syksyllä 2023, että Inkeröiden, Valkealan ja Kuusankosken jäähalleista etsitään toimijoiden kanssa uusia tulohankkimismahdollisuuksia. 1.8.2025 mennessä tehdään selvitys 300 000 euron nettokustannusten vähennyksestä mainitusta jäähalliverkosta. Liikuntapalvelut on selvittänyt lisätuottojen saamista.

Nykyisillä resursseilla jääaika on tarjolla kohtuullisesti ja inhimilliseen aikaan, mutta korkean käyttöasteen takia jäätunteja ei voida lisätä. Inkeröiden jäähalliin avattiin vuorohaku kesälle 2024. Kyseessä oli kokeilu, jossa oli mahdollista hakea vuoroja touko-heinäkuulle. Kesäajan käytöstä saatiin tuloja yhteensä 2 335 euroa. Jos hintojen korotuksilla halutaan saada 300 000 euroa lisätuloja, taksat olisi nostettava kolmin-nelinkertaisiksi. Jäähallien kesäaukioloaikoja lisäämällä ei pystytä saavuttamaan vaadittavaa lisätuloa.

Henkilöstökustannuksien lisäsäästö

Vuoden 2025 talousarvion henkilöstökuluissa tavoitellaan vielä 0,3 milj. euron lisäsäästöjä henkilöstövähennyksillä. Henkilöstökulujen määrärahoja on vähennetty elinvoimapalveluista 50 000 euroa, kasvatuksesta ja opetuksesta 150 000 euroa ja liikunnasta ja kulttuurista 50 000 euroa sekä tekniikka- ja ympäristö -toimialalta 50 000 euroa. Nämä säästöt on tarkoitus saavuttaa eläkepoistumaa ja muuta lähtövaihtuvuutta hyödyntämällä sekä määräaikaisen henkilöstön käyttöä vähentämällä.

Teatteri-investoinnin aikaistaminen

Talousarvioesitykseen on sisällytetty teatterin rakentamisaikataulun aikaistaminen ja tämän kustannusvaikutukset. Teatterin suunnittelijat ovat esittäneet rakentamisaikataulun nopeuttamista, niin että rakennus valmistuisi jo vuotta aikaisemmin, kesällä 2028. Nopeuttamisesta saavutettavat hyödyt vähentäisivät kokonaiskustannuksia ja tila saataisiin tuottavaan käyttöön nopeammin. Lyhyempi rakentamisaikataulu vähentää häiriöitä ja rajoituksia, jotka voivat vaikuttaa alueen asukkaiden ja yritysten päivittäiseen elämään. Suunnittelu- ja rakennusajan tiivistäminen vaikuttaa positiivisesti resurssien käyttöön ja yhteistyöhön eri suunnittelu- ja yhteistyötahojen osalta. Kun projektin aikajänne on lyhyempi, sen etenemistä on helpompi seurata ja mahdollisiin ongelmiin reagoida nopeasti. Tämä johtaa parempaan laadunvalvontaan ja vähentää riskiä aikataulun viivästymisistä.

Kouvolan teatteri on arvioinut, että rakennusinvestoinnin aikaistuksen positiivinen vaikutus teatterin tuottoihin muuttuvat kulut huomioiden on yhteensä noin 1 milj. euroa vuosien 2027–2029 aikana. Kouvolan kaupungin tilapalvelut on arvioinut rakentamiskustannuksien säästöksi noin 0,3 milj. euroa nopeutetulla aikataululla.

Teknisen johtajan selvitys keskuskeittiö/ruokapalvelujen tuottamisesta

Kouvolassa ruokapalvelut on ollut kaupungin palveluyksikkönä tekniikka ja ympäristö -toimialalla kiinteistöpalveluissa vuodesta 2017 lähtien. Tätä ennen ruokapalvelut olivat osa kaupungin liikelaitosta, joka purettiin vuoden 2016 lopussa.

Kunnat ovat järjestäneet ruokapalvelunsa pääsääntöisesti neljällä eri tavalla:

1. omana työnä kaupungin tulosityksikössä
2. ostopalveluna kunnan liikelaitokselta
3. ostopalveluna kunnan tai kuntien ja hyvinvointialueen kokonaan omistamalta yhtiöltä,

4. ostopalveluna kilpailutetulta ulkoiselta toimijalta.

C21-kaupungeista noin 24 prosenttia järjestää ruokapalvelut osana omaa toimintaansa samoin tavoin kuin Kouvola järjestää ne. Noin 17 prosenttia kunnista tuottaa ruokapalvelut kunnan liikelaitoksen kautta. Selvästi suurin osuus kunnista, noin 52 prosenttia toteuttaa ruokapalvelut omistamansa yhtiön tuottamana. Vain noin 7 prosenttia C21-kunnista ostaa ruokapalvelut ulkoiselta toimijalta. 93 prosenttia kunnista tuottaa ruokapalvelut joko itse, oman liikelaitoksen tai omistamansa yhtiön kautta.

Kouvolan ruokapalvelut tuottavat tällä hetkellä koulu- ja päiväkotiruoan keskuskeittiön lisäksi kymmenessä tuotantokeittiössä ja vuoden 2025 alusta yhdeksässä tuotantokeittiössä.

Palvelukeittiöitä kaupungin kiinteistöissä on nykyisin yhteensä 49 kappaletta. Vuonna 2023 hyväksytyn ruokapalveluiden palveluverkkosuunnitelman mukaisesti tavoitteena oli toteuttaa uusi keskuskeittiö vuoteen 2025 mennessä. Uuden keskuskeittiön tuotantoprosessiksi määriteltiin kylmävalmistus, ja sen lisäksi tuotantokeittiöitä olisi tulevaisuudessa vain yksi. Tällä ratkaisulla on arvioitu tulevan pelkästään henkilöstösäästöjä noin 900 000 euroa vuodessa. Lisäksi merkittäviä säästöjä syntyy myös ruoan kuljetuskustannuksista kylmävalmistusmenetelmän ansiosta.

Uusi keskuskeittiö oli osa kaupungin ja Hemsön vuonna 2023 valmisteltua kiinteistökauppaa, joka ei toteutunut. Nykyinen keskuskeittiö on käyttöikänsä päässä ja jos toimintaa siinä tulevaisuudessa jatketaan, edellyttää se merkittäviä korjausinvestointeja lähitulevaisuudessa. Syksyllä 2024 teetetyn kuntoarvion mukaan nykyisen keskuskeittiön korjaustarpeet ovat mittavia ja kustannusarviota korjaustoimenpiteille lasketaan parhaillaan. Uuden keskuskeittiön investointi on kaupungin ruokapalveluiden jatkuvuuden, häiriötilanteiden välttämisen sekä palvelutuotannon kustannustehokkuuden näkökulmista välttämätöntä eikä sitä tulisi enää viivästyttää.

Talousarviokauden 2025 alussa kaupunki teettää selvityksen, jossa vertaillaan kaupungin ruokapalveluiden tuotantotapoja sekä toimintamalleja oman palvelutuotannon ja ostopalveluiden välillä sekä teettää alueellisen markkinakartoituksen ruokapalvelutuottajista.

Muut päivitykset

Talouden tasapainon saavuttamiseksi liikunta- ja kulttuurilautakunnan talousarvioon on sisällytetty 1 milj. euron laskennallinen säästötavoite (uimahallit) vuodesta 2027 lähtien. Asiasta tulee tehdä riittävät päätökset vuoden 2026 loppuun mennessä. Uimahallien lakkauttamisen sijaan voidaan vaihtoehtoisesti kohdistaa summa johonkin muuhun tai

kohdentaa säästötavoite jollekin muulle toimielimelle tai lisätä tuottopohjaa korottamalla veroja.

Investoinnit/Kouvolan Asunnoille myönnettävä SVOP

Investointiosan sijoituksiin vuodelle 2025 on lisätty Kouvolan Asunnot Oy:lle myönnettävä 3 milj. euron SVOP-sijoitus. Kouvolan Asunnot Oy on kaupungin 100 prosenttisesti omistama yhtiö, joka toteuttaa kaupungin sille asettamaa asuntopoliittisia ohjelmaa. Kaupungin 3,0 milj. euron SVOP-sijoituksella turvataan yhtiön oman pääoman ja omavaraisuusasteen säilyminen riittävällä tasolla. Yhtiön pitkän tähtäimen suunnitelmien mukaisesti yhtiön omistamaa kiinteistökantaa tullaan kehittämään vuosittain. Tämä pitää sisällään kohteille tehtäviä laajempia peruskorjauksia ja pienempiä vuosittaisia PTS-korjauksia mm. vesikattojen uusimisia. Näiden lisäksi tavoitteena on aloittaa uusien asuinrakennuskohteiden rakentaminen tarpeen mukaan. Toimenpiteillä pyritään varmistamaan yhtiön suuren kiinteistövarallisuuden säilyminen tekniseltä kunnoltaan hyvänä sekä yhtiön toimintaedellytyksien säilyminen tulevaisuudessa.

Investointien muut päivitykset

Investointisuunnitelmaan on tehty päivityksiä. Monitoimiareena ja keskuskeittiö on siirretty omaan taseeseen rakennettaviin. Mansikkamäen koulu ruokailutilojen summaa on pienennetty. Lisäksi investointien jaksottumista eri vuosille on tarkennettu. Kokonaiskustannusarvioihin ei ole tullut muutoksia.

Tilikauden yli-/alijäämä

Edellä mainittujen muutosten vaikutukset on otettu huomioon talousarvioesityksessä. Korkokustannuksissa on huomioitu investointisuunnitelman mukaisen rahoitustarpeen arvioitu vaikutus, korkoprosenteiksi on vuosittain arvioitu 3 %, 2,5 %, 2,2 % ja 2 %. Poistot on investointisuunnitelman mukaiset. Verotulo- ja valtionosuusarvioita on päivitetty saatujen tarkentuneiden tietojen mukaisesti. Lopulliset, päätösten mukaiset valtionosuustiedot saadaan joulukuun lopussa.

Alla olevassa taulukossa on esitetty kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen toimintakate, tilikauden yli-/alijäämä sekä kumulatiivinen eli kertynyt yli-/alijäämä.

Milj. euroa	2025	2026	2027	2028
Toimintakate	-195,8	-193,6	-191,3	-195,0
Tilikauden yli-/alijäämä	-5,7	7,1	11,8	15,9
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	3,3	10,4	22,2	38,1

Vuoden 2025 talousarvio 2025 ja vuosien 2025-2028 taloussuunnitelma ja esittelymateriaali ovat **liitteinä**.

Talousjohtaja Hellevi Kunnas on kokouksessa paikalla asiantuntijana vastaamassa kysymyksiin.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä, että vuoden 2025 alussa teetetään:

- selvitys, jossa vertaillaan kaupungin ruokapalveluiden tuotantotapoja sekä toimintamalleja oman palvelutuotannon ja ostopalveluiden välillä
- selvitys, jossa on alueellinen markkinakartoitus ruokapalvelutuottajista.

2. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2028 taloussuunnitelman ja
2. oikeuttaa talousjohtajan tekemään talousarvioon teknisiä korjauksia.

Kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 26.11.2024 lukien.

Asian käsittely:

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Ukko Bamberg teki seuraavan muutosesityksen: "Monitoimiareena jätetään rakentamatta ja Marjoniemeen rakennetaan riittävät liikuntatilat. Näillä toimin pienennämme kokonaisinvestointien määrää raskaimmilta vuosilta ja vähennämme veronkorotus painetta konkreettisin teoin. Hallinto veloitetaan tekemään esityksen edellyttämät muutokset tekstiosiin ja taulukoihin." Kaupunginhallituksen jäsen Janne Patjas kannatti Bambergin esitystä.

Kokouksessa pidettiin neuvottelutauko tämän asian käsittelyn aikana klo 13.13-13.37.

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat kaupunginjohtajan pohjaesitystä, äänestävät "JAA", ja ne, jotka kannattavat Ukko Bambergin muutosesitystä, äänestävät "EI". Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin kymmenen (10) JAA-ääntä (Nyberg, Karvonen, Hasu, Witting, Huuhilo, Kekki, Varjola, Pakkanen, Aikio ja Leppänen) ja kolme (3) EI-ääntä (Bamberg, Patjas, Villikka). Puheenjohtaja totesi Ukko Bambergin muutosesityksen tulleen hylätyksi ja pohjaehdotuksen tulleen hyväksytyksi.

Keskustelun aikana merkittiin tiedoksi, että talousarviokirjaan tehdään teknisenä korjauksena seuraavat muutokset: Kouvolan teatterin investoinnin osalta kirjataan investoinniksi 30 milj. euroa ilman valtionavustusta sekä huomioidaan Pienten lasten talojen osalta tehtyjen toimielinpäätösten vaikutukset.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 26.11.2024 lukien.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Hellevi Kunnakselle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallituksen jäsen Milla Raunio poistui kokouksesta esteellisenä tämän asian käsittelyn ajaksi (Hallintolaki 28 § 1 mom. kohta 5). Hänen tilallaan kokoukseen osallistui varajäsen Anne Hasu tämän asian käsittelyn ajan.

Kaupunginvaltuusto 02.12.2024

Liitteenä vuoden 2025 talousarvio ja vuosien 2025–2028 taloussuunnitelma ja esittelymateriaali.

Oheismateriaalina selvitys Inkeröisten jäähallin tuottojen lisäyksestä.

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2028 taloussuunnitelman ja
2. oikeuttaa talousjohtajan tekemään talousarvioon teknisiä korjauksia.

Kaupunginvaltuuston päätös:

Liitteet

Liite 3 Kouvolan kaupungin talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2028_Kh25112024_k27112024_Kv02122024

Liite 4 Kouvolan kaupungin talousarvio 2025_esitysmateriaali_Kh25112024_Kv02122024

Oheismateriaali

Sivistysjohtaja Veikko Niemen selvitys jäähallien lisätuottoista_kh25112024_Kv02122024

7

Henkilöstösuunnitelma vuosille 2025 - 2028

8447/01.00.02/2024

Kaupunginhallitus 25.11.2024 § 242

Valmistelija: henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, puh. 020 615 4001, paivi.karhu(at)kouvola.fi

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on varmistaa, että kaupungin palveluja tuottaa riittävä määrä osaavaa henkilöstöä.

Henkilöstösuunnitelmassa määritellään strategian ja toiminnan vaatima määrällinen ja laadullinen henkilöstötarve. Henkilöstösuunnitelman lähtökohtana on kaupungin strategia ja palvelustrategiset linjaukset, joissa otetaan kantaa siihen, mitä palveluita tuotetaan ja miten niitä tuotetaan. Henkilöstösuunnitelmaa tarkistetaan vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä.

Henkilöstösuunnittelun avulla huolehditaan palvelutuotannon edellyttämän henkilöstön määrästä ja rakenteesta, turvataan riittävä osaaminen, ennakoidaan henkilöstökustannuksia sekä määritellään keinoja, joilla henkilöstövoimavaroja kehitetään ja johdetaan.

Henkilöstösuunnittelun ydintä ovat henkilöstön määrän, laadun ja kohdentumisen määrittely tulevaisuuden tarpeita varten.

Henkilöstösuunnitelmalla luodaan pohjaa myös henkilöstön kehittämiseksi.

Henkilöstömäärä

Kouvolan kaupungin henkilöstösuunnittelu on ollut viime vuosina erittäin tiukkaa ja taloutta on sopeutettu jatkuvasti vähentämällä henkilöstöä. Pelkästään vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt 287:llä vuoden 2019 alusta alkaen. Luvusta on vähennetty toteutuneiden liikkeenluovutusten henkilöstövaikutukset. Vuoden 2019 alusta elokuun 2024 loppuun mennessä eläkepoistumasta ja muusta lähtövaihtuvuudesta on hyödynnetty keskimäärin 21 prosenttia.

Kouvolan kaupungin palveluksessa oli elokuun 2024 lopussa yhteensä 2631 viranhaltijaa/työntekijää, joista vakinaisia oli 2116, määräaikaista 440 ja tukitoimenpitein työllistettyjä 75. Esihenkilöitä oli 136. Koko henkilöstöstä 63 prosenttia on varhaiskasvatus- ja opetushenkilöstöä.

Tulevan vuoden suurin henkilöstöä koskeva rakennemuutos koskee TE-uudistusta. Valtion työllisyys- ja yrityspalvelut siirtyvät kuntiin vuoden 2025 alussa. Kouvolan kaupunki muodostaa oman työllisyysalueensa ja

kaupungin palvelukseen siirtyy liikkeenluovutuksella tämänhetkisten tietojen mukaan 75 viranhaltijaa.

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut ovat vuoden 2024 talousarviossa yhteensä 135,6 milj. euroa, mikä on 56,5 prosenttia ulkoisista toimintakuluista. Vuoden 2024 talousarviossa henkilöstökuluihin on varattu määrärahaa noin 137,1 milj. euroa, mikä on noin 59 prosenttia toimintakuluista. Henkilöstökulut vähenevät vuoden 2024 talousarvioon verrattuna lähes 1,5 milj. eurolla eli 1,1 prosentilla.

Kouvolan kaupungin taloutta tulee tasapainottaa vuodesta 2004 vuoteen 2028 mennessä pysyvästi noin 35 miljoonalla eurolla. Henkilöstömenojen hallinta on yksi keskeinen keino talouden tasapainottamisessa.

Henkilöstösuunnitelma

Talouden tasapainottaminen vaatii tiukkaa henkilöstösuunnittelua ja vahvaa henkilöstömenojen hallintaa suunnittelukaudella. Samalla on varauduttava siihen, että eläkkeelle on siirtymässä huomattava määrä kaupungin henkilöstöä.

Vuoden 2028 loppuun mennessä eläkeiän täyttää 366 viranhaltijaa/työntekijää, mikä on 17 prosenttia vakinaisesta henkilöstöstä. Suunnittelukaudella vakinaisesta henkilöstöstä täyttää eläkeiän elinvoimapalveluissa 19 prosenttia, sivistyksessä 13 prosenttia sekä tekniikka ja ympäristö -toimialalla 29 prosenttia. Eläkkeelle siirtyy suunnittelukaudella lähes joka neljäs esihenkilötehtävissä oleva. Eläkkeelle siirtymisen lisäksi muuta lähtövaihtuvuutta on ollut vuosittain noin 90–100. Muu lähtövaihtuvuus on ollut viime vuosina jopa eläkkeelle siirtymistä suurempaa, joten ennakoivan henkilöstösuunnittelun merkitys kasvaa.

Eläkepoistuman ja muun lähtövaihtuvuuden hyödyntäminen mahdollistaa henkilöstömäärän sopeuttamisen suhteessa muuttuviin palveluverkkoihin ja palvelujen tuottamistapoihin sekä toimintojen kehittämiseen. Samanaikaisesti tulee kuitenkin kiinnittää yhä enemmän huomiota avainhenkilöriskeihin ja niiden hallintaan sekä osaavan työvoiman saamiseen.

Kaupungin henkilöstömäärän vähenemisen myötä avainhenkilöriskit ovat muutoinkin lisääntyneet kaupungin organisaatiossa. Kuntien ongelmat työvoiman saatavuudessa ovat syventyneet. Tälläkin hetkellä on jo haasteita erityis- ja erityisluokanopettajien sekä tiettyjen aineenopettajien, varhaiskasvatuksen erityisopettajien ja opettajien, teknisen alan asiantuntijoiden sekä ajoittain myös muiden asiantuntijoiden rekrytoinnissa.

Hyvän työnantajakuva ylläpitäminen, työhyvinvointiin panostaminen, sujuvat rekryointiprosessit, kilpailukykyisten palkkausjärjestelmien kehittäminen ja vakaa henkilöstöpolitiikka ovat keskeisessä roolissa osaajien saamiseksi ja pitämiseksi kaupungin organisaatiossa. Tavoitteena on myös hakijaviestinnän parantaminen ja panostaminen rekryointien digitaaliseen markkinointiin. Etätyön laajentaminen on selvästi helpottanut rekryointia.

Työsuhdepolkupyöräetu on kunnissa jo hyvin yleinen. Tarkoituksena on ottaa myös Kouvolan kaupungilla vuoden 2025 aikana käyttöön työsuhdepolkupyöräetu siten, että edusta voitaisiin sopia viranhaltijan/työntekijän kanssa osana palkkausta.

Kaupungin strategiaa tukeva henkilöstöohjelma ohjaa henkilöstöjohtamista ja sen kehittämistä suunnittelukaudella. Henkilöstöohjelma uudistetaan vuoden 2025 aikana.

Henkilöstötarpeeseen vaikuttaa se, mitä ja miten kaupunki palveluja tuottaa. Henkilöstösuunnittelun tulee olla strategiasidonnaista siten, että kaupungilla on optimaaliset henkilöstörakenteet ja -mitoitukset. Kaupungin palveluita on analysoitu suhteessa vertailukuntiin sekä toiminnan että kustannusten näkökulmasta. Palvelujen ja toiminnan kehittämiseen tulee varata riittävästi resursseja tuloksellisen toiminnan mahdollistamiseksi. Ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla varmistetaan palvelutuotannon kannalta tarkoituksenmukainen henkilöstön määrä ja rakenne.

Pula osaavasta henkilöstöstä, väestö ikääntyminen ja alueellinen kehitys lisäävät henkilöstön kehittämisen ja osaamisen hyödyntämisen tärkeyttä. Työnjakoa, prosesseja ja osaamista on kehitettävä systemaattisesti.

Talousarviovalmistelun yhteydessä vuodelle 2025 on määritelty koko kaupunkia koskevat yhteiset vuositavoitteet, jotka koskevat palvelutuotannon ja resurssien optimointia asiakastarvetta vastaavaksi, toimintaprosessien digitalisointia ja työkykyjohtamisen kehittämistä proaktiiviseksi sekä sairauspoissaolojen vähentämistä.

Työhyvinvoinnin taloudellinen merkitys on suuri ja työkyvyttömyyden kustannuksissa on paljon säästömahdollisuuksia. Henkilöstön työhyvinvointia edistetään kokonaisvaltaisesti erilaisin terveyteen liittyvin toimenpitein sekä osaamisen, johtamisen ja työympäristön kehittämisellä.

Tavoitteena on vähentää sairauspoissaoloja 15 prosentilla vuonna 2025. Kevennetyn ja korvaavan työn käyttöä pyritään lisäämään merkittävästi.

Työkykyjohtamista kehitetään proaktiiviseksi sairauspoissaolojen ja ennenaikaiselle eläkkeelle siirtymisen vähentämiseksi ”Ennakoinnin voimalla pidempään työuraan” -hankkeessa. Hanke jatkuu vielä huhtikuulle 2025 saakka. Hankkeeseen on saatu Kevan työelämän kehittämisrahaa.

Erityistä huomiota suunnittelukaudella tulee kiinnittää muutosten vaikutusten arviointiin, muutosjohtamiseen ja hallittuun muutosten toteuttamiseen. Työyhteisöiltä vaaditaan muuttuvassa toimintaympäristössä ennen kaikkea resilienssiä eli kykyä sopeutua, oppia ja uudistaa toimintaa. Riittävät edellytykset ja rakenteet hyvälle johtamiselle ja lähijohtamistyölle on myös turvattava.

Esitys Kouvolan kaupungin henkilöstösuunnitelmaksi vuosille 2025–2028 on **liitteenä**.

Uudet sekä muutetut virat ja tehtävät

Henkilöstösuunnitelman yhteydessä esitetään ainoastaan yhtä uutta virkaa, jossa on kyse työsopimusuhteisen tehtävän muuttamisesta viraksi.

Elinvoimapalvelujen elinvoima- ja työllisyyspalvelujen kehittämispalveluissa kotoutumisen ohjaajan työsopimusuhteinen tehtävä esitetään muutettavaksi viraksi. Perusteluna muutokselle on se, että Kouvolassa pystytään tekemään lain vaatimat maahanmuuttajien osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnit sekä kotoutumissuunnitelmat. Asiakkaat ovat pääosin kiintiöpakolaisia tai tilapäistä suojelua saavia, jotka eivät ole työnhakijoita TE-palveluissa. Kotoutumislain mukaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen ja sen pohjalta laadittavan kotoutumissuunnitelman laatiminen sekä niiden pohjalta tapahtuva palveluihin ohjaus sisältävät julkisen vallan käyttöä, joka koskee yksilön oikeuksia, velvollisuuksia ja etuuksia.

Palvelussuhteen muutoksella työsopimusuhteisesta tehtävästä viraksi ei ole vaikutusta palkkauskustannuksiin, joten henkilöstökulut eivät kasva muutoksen johdosta.

Kotoutumisen ohjaajan viran kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva korkeakoulututkinto tai muu soveltuva tutkinto.

Tehtävänkuvauslomake kotoutumisen ohjaajan virasta perustelut muutokselle ovat **liitteenä**.

Lakkautettavat virat

Henkilöstösuunnitelman yhteydessä esitetään lakkautettavaksi yhteensä seitsemän virkaa.

Luettelo lakkautettavaksi esitettävistä viroista on **liitteenä**.

Henkilöstöjohtaja Päivi Karhu on kokouksessa paikalla asiantuntijana vastaamassa kysymyksiin.

Lisätietoja: henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, puh. 020 615 4001, pai-vi.karhu(at)kouvola.fi ja henkilöstösuunnittelupäällikkö Annamajja Saarela, puh. 020 615 7231, annamajja.saarela(at)kouvola.fi.

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä henkilöstösuunnitelman vuosille 2025–2028,
2. perustaa kotoutumisen ohjaajan viran 1.1.2025 alkaen. Viran kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva korkeakoulututkinto tai muu soveltuva tutkinto.
3. lakkauttaa liitteessä mainitut virat liitteessä olevan päättymispäivämäärän mukaisesti.
4. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi henkilöstösuunnitelman vuosille 2025–2028.

Kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 26.11.2024 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 26.11.2024 lukien.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden henkilöstöjohtaja Päivi Karhulle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Kaupunginvaltuusto 02.12.2024

Liitteenä Kouvolan kaupungin henkilöstösuunnitelma vuosille 2025–2028.

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi henkilöstösuunnitelman vuosille 2025–2028.

Kaupunginvaltuuston päätös:

Liitteet

Liite 5 Kouvolan kaupungin henkilöstösuunnitelma 2025-2028 kh 25112024_kv02122024

8

Vastaus valtuustoaloitteeseen vaalimainostelineistä yleisissä valtakunnallisissa vaaleissa**7895/00.05.00/2024****Kaupunginvaltuusto 09.09.2024 § 58**

Puheenjohtaja Paula Werning esitteli valtuutettujen Mika Bymanin, Timo Lehmusmetsän, Liisa Varjolan, Kirsi Kekin, Camilla Relanderin ja Paula Werningin jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet esitämme, että Kouvolan kaupunki tekee linjauksen vaalimainostelineiden asettamisesta puolueiden ja ehdokkaita asettavien yhdistysten käyttöön kaikissa yleisissä valtakunnallisissa vaaleissa, joita ovat:

- eduskuntavaalit joka neljäs vuosi,
- alue- ja kuntavaalit joka neljäs vuosi,
- tasavallan presidentin vaali (presidentinvaali) joka kuudes vuosi ja
- Euroopan parlamentin vaalit (europarlamenttivaalit) joka viides vuosi.

Tänä vuonna kaupunginhallitus teki yllättävän päätöksen olla asettamatta telineitä europarlamenttivaaleissa. Kouvolan kaupungilla on oma vastuunsa demokratian toteutumisesta ja kuntalaisten äänestämään kannustamisessa. Telineiden pystyttämättä jättäminen ei näitä asioita edistä, eikä myöskään tuo mitään varsinaisia säästöjä. Vaalien tulee näkyä myös katukuvassa, ja vaalimainostelineet ovat olleet puolueille tasa-arvoinen paikka olla esillä.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 25.11.2024 § 253

Valmistelija: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi

Konsernipalveluiden toimialan, Hallintopalveluiden vastaus valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 9.9.2024 Paula Werning, Mika Byman, Timo Lehmusmetsä, Liisa Varjola, Kirsi Kekki ja Camilla Relander tekivät valtuustoaloitteen, että Kouvolan kaupunki tekee linjauksen vaalimainostelineiden asettamisesta puolueiden ja ehdokkaita asettavien yhdistysten käyttöön kaikissa yleisissä valtakunnallisissa vaaleissa.

Nykytilakuvaus

Kunnalla ei ole lakisääteisiä velvollisuuksia vaalimainonnan järjestämisessä. Kunnallinen vaalimainontakäytäntö on perustunut kuntien keskusjärjestöjen suositukseen ja sitä on noudatettu 1970-luvulta lähtien. Perusteena suositukselle on aikanaan ollut vaalimainonnan yhdenmukaistamisen tarve, kaupunki- ja maisemakuvalliset syyt sekä ympäristön siisteys. Muutama kunta on 2020-luvulla luopunut osassa vaaleissa vaalimainostelineiden asettamisesta.

Vaalimainospaikkojen ylläpito ja maksullisuus vaihtelevat kunnittain. Mikäli maksu peritään, sen tulee kattaa kunnalle aiheutuvat kustannukset, maksun tulee olla samansuuruinen mainostilaa varanneille puolueiden ja ehdokkaita asettavien yhdistyksille ja kaikki voivat varata saman määrän mainospaikkoja.

Hallintosäännössä ei ole määräystä, mille toimielimelle päätösvalta vaalimainostelineiden asettamisesta kuuluu. Kaupunginhallitus johtaa kunnan toimintaa, jolloin päätösvallan katsotaan kuuluvan kaupunginhallitukselle. Kouvolan kaupunginhallitus on jokaisen vaalin osalta erikseen päättänyt, asettaako kaupunki puolueiden ja ehdokkaita asettavien yhdistysten käyttöön vaaleissa vaalimainostelineitä ja minne vaalimainostelineet asetetaan.

Vaalimainostelineen on luontevaa asettaa paikkaan, jossa liikutaan kävellen. Ns. uuden Kouvolan aikana vaalimainostelineet on asetettu seuraaviin paikkoihin:

- Kouvola: kävelykatu Manski, Utinkatu 52, Madekuja 1, Kotkankallionkatu 9;
- Kuusankoski: Kauppalanaukio, Jaalantie - Voikkaantie risteys (Linjatalon puoli);
- Anjalankoski: Inkeroinen S-marketin ja Valtatien välinen viherkaista,

- Myllykoski marketalueen ja Hämeentien välinen viherkaista,
- Sippola Sippolantie 18;
- Valkeala: Kustaa III tie 8-10, Heparantie 115-119;
- Elimäki: Vanhamaantie 3, Kyminasemantie 6;
- Jaala: Jaalantie 117.

Elimäen, Jaalan, Koria ja Sippolan vaalimainostelineet ovat sijainneet yksityisen hallinnoimilla kiinteistöillä, jolloin kiinteistönomistajilta on pyydetty lupa vaalimainostelineen asettamiseen ennen kaupunginhallituksen päätöksentekoa. Jaalassa kiinteistönomistaja ei ole halunnut myöntää lupaa vaalimainostelineen asettamiseen useamman vaalin osalta. Muut vaalimainostelineiden paikat ovat kaupungin hallinnoimia. Kaupungin kunnossapitopäällikkö on myöntänyt luvan vaalimainostelineen asettamiseen kaupungin hallinnoimille alueille.

Mikäli kaupunginhallitus päättäisi asettaa vaalimainostelineet puolueiden ja ehdokkaita asettavien yhdistysten käyttöön kaikissa yleisissä valtakunnallisissa vaaleissa samoihin kaupunginosaan saman määräisesti kuin aiemmin, tulee keskusvaalilautakunnan etsiä kaupunginosista uudet vaalimainostelinepaikat niiden kiinteistöjen osalta, jotka eivät myönnä lupaa tai pysyväislupaa vaalimainostelineen asettamiseen.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijöille kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Laadittuun vastaukseen ei saapunut kommentteja määräaikaan 13.11.2024 mennessä.

Yhteenveto: valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Kaupunginhallitus voi päättää vaaleittain tai tehdä toistaiseksi voimassa olevan päätöksen vaalimainostelineiden asettamisesta puolueiden ja ehdokkaita asettavien yhdistysten käyttöön kaikissa yleisissä valtakunnallisissa vaaleissa tai päättää olla asettamatta vaalimainostelineitä.

Alue- ja kuntavaalien 2025 vaalimainostelineiden asettaminen on tarkoituksenmukaista tuoda tammi-helmikuussa 2025 kaupunginhallitukselle päätettäväksi.

Päätöksentekoon asia valmistellaan valtuustoaloitteen mukaisesti siten, että Kouvolan kaupunki tekee päätöksellään linjauksen

vaalimainostelineiden asettamisesta puolueiden ja ehdokkaita asettavien yhdistysten käyttöön kaikissa yleisissä valtakunnallisissa vaaleissa, edellyttäen kuitenkin päätöksessään sitä, että mikäli kaupunginhallitus päättäisi asettaa vaalimainostelineet puolueiden ja ehdokkaita asettavien yhdistysten käyttöön kaikissa yleisissä valtakunnallisissa vaaleissa samoihin kaupunkiin saman määräisesti kuin aiemmin, tulee keskusvaalilautakunnan tämän lisäksi etsiä kaupunginosista uudet vaalimainostelinepaikat niiden kiinteistöjen osalta, jotka eivät myönnä lupaa tai pysyväislupaa vaalimainostelineen asettamiseen.

Lisätietoja: kaupunginlakimies Päivi Sandås, puh. 020 615 8212, paivi.sandas(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. antaa valtuustoaloitteeseen yllä olevan vastauksen
2. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto
  1. päättää merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa, että kaupunginhallitukselle valmistellaan asia päätöksentekoon valtuustoaloitteen mukaisesti siten, että Kouvolan kaupunki tekisi linjauksen vaalimainostelineiden asettamisesta puolueiden ja ehdokkaita asettavien yhdistysten käyttöön kaikissa yleisissä valtakunnallisissa vaaleissa huomioiden päätöksenteossa myös sijoittelua koskevat edellytykset.
  2. toteaa, ettei aloite anna aiheutta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 26.11.2024 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 26.11.2024 lukien.

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto

1. päättää merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa, että kaupunginhallitukselle valmistellaan asia päätöksentekoon valtuustoaloitteen mukaisesti siten, että Kouvolan kaupunki tekisi linjauksen vaalimainostelineiden asettamisesta puolueiden ja ehdokkaita asettavien yhdistysten käyttöön kaikissa yleisissä valtakunnallisissa vaaleissa huomioiden päätöksenteossa myös sijoittelua koskevat edellytykset.
2. toteaa, ettei aloite anna aiheutta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginvaltuuston päätös:

9

Vastaus valtuustoaloitteeseen Kouvolan kuljetusoppilaiden koulukuljetusturvallisuuden suunnitelmalliseksi kehittämiseksi

7358/00.05.00/2024

Kaupunginvaltuusto 13.05.2024 § 28

Puheenjohtaja Paula Werning esitteli Vihreän valtuustoryhmän valtuutettujen Kaisa Spiesin, Jenni Aikion, Iida Pilli-Sihvolan ja Taina Talvalan sekä valtuutettujen Tiina Hämäläisen, Raimo Laineen, Liisa Varjolan, Janne Wallin, Henna Hovin, Manu Huuhilon, Janne Lehtosen, Kirsi Kekin, Camilla Relanderin, Sanna Jacksenin, Marika Hännisen, Jarmo Uttalan, Maria Lammin, Mia Ylä-Outisen, Laila Uljaan, Sari Melkon, Sanna Tähtisen ja Paula Werningin jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Kaupunginvaltuusto on kaupunkistrategiassaan valinnut strategiseksi tavoitteeksi lasten ja nuorten hyvinvoinnin. Kouvolan lapsista ja nuorista moni on koulukuljetusten piirissä.

Kuljetusten olosuhteita, kuten pysäkkien valaistuksesta tai katoksista ei ole olemassa kootusti tietoa. Vihreä valtuustoryhmä vaatii tällä aloitteella selvittämään ja suunnitelmallisesti kehittämään koulukuljetusoppilaiden koulukuljetusolosuhteita ja -turvallisuutta.

Koulukuljetusten piirissä on Kouvolassa tällä hetkellä noin 1000 lasta. Vuoden 2024 alussa Kouvolan kaupungin ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen yhteistyönä päivitettiin aiempi, vuonna 2017 valmistunut liikenneturvallisuussuunnitelma liikenneympäristön toimenpideohjelman osalta.

Ohjelma ei sisällä ollenkaan koulukuljetuksia eikä niihin liittyviä liikenneturvallisuusasioita.

Koulukuljetusperiaatteiden mukaan haja-asutusalueiden bussiliikenne kulkee taajamasta toiseen koulukeskus alueiden välillä (koulpu- vuorot) huomioiden teiden soveltuvuuden busseille. Tämän lisäksi koulukuljetuksia järjestetään mittavasti harkinnanvaraisina taksiliikenteellä. Bussikatosten määrästä tai valaistuksen olemassaolosta kuljetusreittien varrelta joko kaupungin katuverkossa, ELY-tieverkossa tai yksityisteillä ei ole tietoa. Taivasalla läpi vuoden erilaisissa sääolosuhteissa koulukuljetuksia odotettavien oppilaiden yhteismäärästä ei ole tietoa.

Prosentuaalista osuutta kuljetusreiteistä joko kaupungin katuverkossa, ELY-tieverkossa tai yksityisteillä ei ole tietoa. Yksityisteiden kunnossapito määrärahoista päätettäessä olisi hyvä tietää myös koulukuljetuksiin käytettävien yksityisteiden määrä. Kävelyä ja pyöräilyä myös pysäkeille pyritään edistämään kaupunkialueilla hankkeilla, myös polkupyöräpysäköinnistä pysäkeille on tehty erillinen suunnitelma.

Vihreä valtuustoryhmä pitää tärkeänä, että koulukuljetuksien varassa olevien lasten ja nuorten koulukuljetusten turvallisuutta seurataan ja kehitetään suunnitelmallisesti. Kuljetusoppilaiden kuljetusolosuhteista ja -turvallisuudesta tulee olla kaupungilla riittävästi tietoa, jotta kuljetusolosuhteita pystytään suunnitelmallisesti kehittämään. Tämä voidaan tehdä esimerkiksi laatimalla suunnitelma, joka olisi osa Kouvolan kaupungin liikenneturvallisuussuunnitelmaa.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Tekninen lautakunta 31.10.2024 § 200

Valmistelija: suunnittelupäällikkö Tapani Vuorentausta, puh. 020 615 7096, [tapani.vuorentausta\(at\)kouvola.fi](mailto:tapani.vuorentausta(at)kouvola.fi)

Kaupunginvaltuutettu Kaisa Spies on jättänyt valtuustoaloitteen, jonka mukaan koulukuljetusten olosuhteista, kuten *”bussikatosten määrästä tai valaistuksen olemassaolosta kuljetusreittien varrelta joko kaupungin katuverkossa, ELY-tieverkossa tai yksityisteillä ei ole tietoa. Taivasalla läpi vuoden erilaisissa sääolosuhteissa koulukuljetuksia odotettavien oppilaiden yhteismäärästä ei ole tietoa. Yksityisteiden kunnossapitomäärärahoista päätettäessä olisi hyvä tietää myös koulukuljetuksiin käytettävien yksityisteiden määrä.”* Aloitteessa pidetään tärkeänä, että *”koulukuljetuksien varassa olevien lasten ja nuorten koulukuljetusten turvallisuutta seurataan ja kehitetään suunnitelmallisesti. Kuljetusoppilaiden kuljetusolosuhteista ja -turvallisuudesta tulee olla kaupungilla riittävästi tietoa, jotta kuljetusolosuhteita pystytään suunnitelmallisesti kehittämään.”*

Vastaus

Pysäkki-infran olosuhteista on olemassa kattavasti paikkatietomuotoista tietoa samoin kuin kuljetettavista sekä kuljetusreiteistä. Yhteenvedoja on tehty hankkeiden tarpeiden mukaan. Vuositilastoja ei ole tehty.

Aloitteessa oli mainittu, ettei päivitetty liikenneturvallisuussuunnitelman toimenpideohjelma sisällä ollenkaan koulukuljetuksia eikä niihin liittyviä liikenneturvallisuusasioita. Kouvolan liikenneturvallisuussuunnitelma on koko kaupungin kattava tarveselvitys, mikä sisältää toimenpiteitä kaupungin katuverkolle sekä ELY:n hallinnoimille tiealueille. Toimenpiteet painottuvat infran parantamiseen. Suunnitelmassa esitettävät toimenpiteet perustuvat laajaan asukaskyselyyn, asiantuntija arvioihin sekä liikenneturvallisuustilastoihin (= poliisin tietoon tulleet liikenneonnettomuudet). Asukaskyselyssä kuntalaiset ovat voineet nostaa tärkeäksi kokemiaan kohteita esille. Asukaskyselyä täydennettiin liikenteen ammattilaisille suunnatulla erillisellä asiantuntijakyselyllä. Vaaranpaikkoja ja kehittämistarpeita esitettiin yhteensä noin 2 600 kpl (asukaskyselyssä 2 500 ja asiantuntijakyselyssä 100 kpl). Eri kategorioista selvästi vähiten kommentteja keräsi turvattomat pysäkkialueet ja yhteydet pysäkeille. Lopullinen liikenneturvallisuussuunnitelma sisältää 137 kohdetta ja niihin esitettiin kaikkiaan 246 yksittäistä toimenpidettä. Kohteita sijoittuu myös koulujen läheisyyteen sekä näihin liittyviin joukkoliikenteen keskittymiin. Liikenneturvallisuustilannetta ja suunnitelman toteutumista seurataan vuosittain. Liikenneturvallisuussuunnitelmat materiaalit löytyvät Kaakkois-Suomen ELY:n verkkosivuilta: <https://www.ely-keskus.fi/kaakkois-suomi-kuntakohtainen-liikenneturvallisuus#Kouvola>

Joukkoliikenteen kehittämiseen liittyviä strategisista linjauksista (ml. pysäkki-infran varustelun ja olosuhteiden parantamisen tarve) päätetään viiden vuoden välein tehtävässä joukkoliikenteen kehittämissuunnitelmassa. Nykyinen suunnitelma on voimassa v. 2020-2025 ja vuosia 2026-2031 koskeva suunnitelman laatiminen on aikataulutettu tehtäväksi vuonna 2025.

Tekninen toimiala esittää, että koulukuljetusturvallisuuden kehittäminen, kuten pysäkki-infran parantamistarpeiden määrittely, tarkistetaan kokonaisuutena seuraavan joukkoliikenteen kehittämissuunnitelman yhteydessä vuonna 2025.

Ennen valtuustoaloitteen tuomista päätöksentekoon laadittu vastaus lähetettiin 1.10.2024 kommentoitavaksi aloitteen tekijällä. Laadittuun vastaukseen ei ollut aloitteen tekijällä kommentoitavaa.

Lisätietoja: suunnittelupäällikkö Tapani Vuorentausta, puh. 020 615 7096, tapani.vuorentausta@kouvola.fi ja liikenneinsinööri Antti Tamminen, puh 020 615 4934 antti.tamminen@kouvola.fi

Teknisen johtajan ehdotus:

Tekninen lautakunta päättää antaa valtuustoaloitteeseen selostusosan mukaisen vastauksen.

Teknisen lautakunnan päätös:

Tekninen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus 25.11.2024 § 254

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Tekniikka ja ympäristö -toimialan, Kaupunkisuunnittelun, yhdyskuntatekniikan suunnittelun yksikön vastaus valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Kaupunginvaltuutettu Kaisa Spies on jättänyt valtuustoaloitteen, jonka mukaan koulukuljetusten olosuhteista, kuten *”bussikatosten määrästä tai valaistuksen olemassaolosta kuljetusreittien varrelta joko kaupungin katuverkossa, ELY-tieverkossa tai yksityisteillä ei ole tietoa. Taivasalla läpi vuoden erilaisissa sääolosuhteissa koulukuljetuksia odotettavien oppilaiden yhteismäärästä ei ole tietoa. Yksityisteiden kunnossapitomäärärahoista päätettäessä olisi hyvä tietää myös koulukuljetuksiin käytettävien yksityisteiden määrä.”* Aloitteessa pidetään tärkeänä, että *”koulukuljetuksien varassa olevien lasten ja nuorten koulukuljetusten turvallisuutta seurataan ja kehitetään suunnitelmallisesti. Kuljetusoppilaiden kuljetusolosuhteista ja -turvallisuudesta tulee olla kaupungilla riittävästi tietoa, jotta kuljetusolosuhteita pystytään suunnitelmallisesti kehittämään.”*

Nykytilakuvaus

Pysäkki-infran olosuhteista on olemassa kattavasti paikkatietomuotoista tietoa samoin kuin kuljetettavista sekä kuljetusreiteistä. Yhteenvedoja on tehty hankkeiden tarpeiden mukaan. Vuositilastoja ei ole tehty.

Aloitteessa oli mainittu, ettei päivitetty liikenneturvallisuussuunnitelman toimenpideohjelma sisällä ollenkaan koulukuljetuksia eikä niihin liittyviä liikenneturvallisuusasioita. Kouvolan liikenneturvallisuussuunnitelma on koko kaupungin kattava tarveselvitys, mikä sisältää toimenpiteitä kaupungin katuverkolle sekä ELY:n hallinnoimille tiealueille.

Toimenpiteet painottuvat infran parantamiseen. Suunnitelmassa esitettävät toimenpiteet perustuvat laajaan asukaskyselyyn, asiantuntija

arvioihin sekä liikenneturvallisuustilastoihin (= poliisin tietoon tulleet liikenneonnettomuudet). Asukaskyselyssä kuntalaiset ovat voineet nostaa tärkeäksi kokemiaan kohteita esille. Asukaskyselyä täydennettiin liikenteen ammattilaisille suunnatulla erillisellä asiantuntijakyselyllä. Vaaranpaikkoja ja kehittämistarpeita esitettiin yhteensä noin 2 600 kpl (asukaskyselyssä 2 500 ja asiantuntijakyselyssä 100 kpl). Eri kategorioista selvästi vähiten kommentteja keräsi turvattomat pysäkkialueet ja yhteydet pysäkeille.

Lopullinen liikenneturvallisuussuunnitelma sisältää 137 kohdetta ja niihin esitettiin kaikkiaan 246 yksittäistä toimenpidettä. Kohteita sijoittuu myös koulujen läheisyyteen sekä näihin liittyviin joukkoliikenteen keskittymiin. Liikenneturvallisuustilannetta ja suunnitelman toteutumista seurataan vuosittain. Liikenneturvallisuussuunnitelmat materiaalit löytyvät Kaakkois-Suomen ELY:n verkkosivuilta: <https://www.ely-keskus.fi/kaakkois-suomi-kuntakohtainen-liikenneturvallisuus#Kouvola>

Joukkoliikenteen kehittämiseen liittyviä strategisista linjauksista (ml. pysäkki-infran varustelun ja olosuhteiden parantamisen tarve) päätetään viiden vuoden välein tehtävässä joukkoliikenteen kehittämissuunnitelmassa. Nykyinen suunnitelma on voimassa v. 2020-2025 ja vuosia 2026-2031 koskeva suunnitelman laatiminen on aikataulutettu tehtäväksi vuonna 2025.

Tekninen toimiala esittää valtuustolle, että koulukuljetusturvallisuuden kehittäminen, kuten pysäkki-infran parantamistarpeiden määrittely, tarkistetaan kokonaisuutena seuraavan joukkoliikenteen kehittämissuunnitelman yhteydessä vuonna 2025.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Ennen valtuustoaloitteen tuomista päätöksentekoon laadittu vastaus on lähetetty valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijälle kommentoitavaksi 1.10.2024. Laadittuun vastaukseen ei ollut aloitteen tekijällä kommentoitavaa.

Yhteenveto: valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen, ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Konkreettisenä toimenpiteenä ja vastauksena valtuustoaloitteessa esitettyihin näkökulmiin koskien koulukuljetusturvallisuutta tekninen toimiala esittää valtuustolle, että koulukuljetusturvallisuuden kehittäminen, kuten pysäkki-infran parantamistarpeiden määrittely, tarkistetaan kokonaisuutena heti seuraavan joukkoliikenteen kehittämissuunnitelman yhteydessä, joka laaditaan vuoden 2025 aikana. Nykyisen suunnitelman ollessa voimassa vuosille 2020-2025.

Lisätietoja: suunnittelupäällikkö Tapani Vuorentausta, puh. 020 615 7096, [tapani.vuorentausta\(at\)kouvola.fi](mailto:tapani.vuorentausta@kouvola.fi) ja liikenneinsinööri Antti Tamminen, puh 020 615 4934 [antti.tamminen\(at\)kouvola.fi](mailto:antti.tamminen@kouvola.fi)

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallituksen ehdotus kaupunginvaltuustolle:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja todeta, että koulukuljetusturvallisuuden kehittäminen, kuten pysäkki-infran parantamistarpeiden määrittely, tarkistetaan kokonaisuutena valtuustoaloitteessa mainitut näkökulmat huomioiden seuraavan joukkoliikenteen kehittämissuunnitelman yhteydessä, joka laaditaan vuoden 2025 aikana.
2. todeta, ettei aloite anna aiheutta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 26.11.2024 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 26.11.2024 lukien.

Kaupunginvaltuusto 02.12.2024

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja todeta, että koulukuljetusturvallisuuden kehittäminen, kuten pysäkki-infran parantamistarpeiden määrittely, tarkistetaan kokonaisuutena valtuustoaloitteessa mainitut näkökulmat huomioiden seuraavan joukkoliikenteen kehittämissuunnitelman yhteydessä, joka laaditaan vuoden 2025 aikana.
2. todeta, ettei aloite anna aiheutta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginvaltuuston päätös:

10

Vastaus valtuustoaloitteeseen eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä

7359/00.05.00/2024

Kaupunginvaltuusto 13.05.2024 § 27

Puheenjohtaja Paula Werning esitteli SDP:n valtuustoryhmän valtuutettujen Sanna Jacksenin, Camilla Relanderin, Henna Hovin, Paula Werningin, Manu Huuhilon, Marjo Lakan, Sari Melkon, Sanna Tähtisen, Jukka Nybergin, Heikki Kuutin, Raimo Laineen ja Leo Lindströmin sekä valtuutettujen Iida Pilli-Sihvolan, Kaisa Spiesin, Jenni Aikion ja Taina Talvalan jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Ilmastokriisi ja luontokato ovat suurimpia uhkia ihmisten hyvinvoinnille ja ympäristölle. Kouvola on muiden HINKU-kuntien lailla asettanut tavoitteeksi vähentää hiilipäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Yksi merkittävimmistä ilmastopäästöjen aiheuttajista on ruoantuotanto. Ilmastopäästöjen lisäksi ruoantuotannolla on vaikutuksia luontokatoon, eläinten hyvinvointiin sekä Itämeren ja muiden vesistöjen rehevöitymiseen. Kaikkia näitä vaikutuksia voidaan pienentää puolittamalla eläinperäisten tuotteiden osuus kaupungin julkisissa hankinnoissa. Ensimmäisenä kaupunkina Suomessa Tampere on selvittänyt kaupungin toimintojen luontojalanjäljen. Jyväskylän yliopiston tekemän tutkimuksen mukaan suurin luontojalanjälki syntyy elintarvikehankinnoista ja tästä luontojalanjäljestä yli 60 prosenttia syntyy eläinperäisistä tuotteista. Jalanjälkeä voi pienentää vaihtamalla liha- ja maitotuotteita kasvispohjaisiin tuotteisiin.

Kasvispohjaisempi ruokavalio on parempi niin ilmastolle, eläimille, luonnolle kuin myös Itämerelle. Lisäksi kasvispainotteisempi ruokavalio edistää tutkitusti terveyttä. Helsingin yliopiston tuore tutkimus osoittaa, että suomalaiset päiväkotilapset syövät yli viisi kertaa enemmän punaista lihaa kuin olisi terveydelle ja maapallon kantokyvylle hyväksi, kun vertailukohtaksi otetaan planetaarinen ruokavalio. Suomalaisista miehistä taas peräti neljä viidestä syö liikaa punaista lihaa suomalaisiin ravitsemussuosituksiin verrattuna. Korvaamalla eläinperäisiä tuotteita kotimaisilla kasviproteiinituotteilla edistetään myös kestävästä kotimaista maataloustuotantoa. Monipuolisen kasvisruoan tarjoaminen lapsuudessa tuo kasvispainotteisen makumaailman tutuksi ja kannustaa terveelliseen ruokavalioon ja hyviin ruokavalintoihin myös myöhemmin elämässä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Kouvolan kaupunki asettaa tavoitteeksi eläinperäisten tuotteiden kulutuksen/hankintojen puolituksen vuoteen 2030 mennessä siten, että tavoitteen toteutumista myös seurataan. Näin edistetään kuntalaisten terveyttä ja ehkäistään luontokatoa, ilmastonmuutosta sekä vesistöjen rehevöitymistä.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Tekninen lautakunta 14.11.2024 § 212

Valmistelija: Vt. kiinteistöpalvelujohtaja Pirkko Toropainen, puh. 020 615 8245, pirkko.toropainen(at)kouvola.fi

Tekniikka ja ympäristötoimialan, kiinteistöpalvelut/ruokapalvelujen vastaus valtuustoaloitteeseen:

Kouvolan kaupungin ruokapalvelut valmistaa päivittäin varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukioiden asiakkaille sekä henkilökunnalle erityyppisiä aterioita noin 14 000 kpl, joista lounaiden osuus on noin 10 000 kpl.

Ruokalistasuunnittelussa noudatetaan kouluruokailu- ja varhaiskasvatuksen ruokailuun suunnattuja suosituksia sekä ruokailusuosituksia ammatillisiin oppilaitoksiin ja lukioihin. Suosituksissa on huomioitu maito- ja lihatuotteiden tarjonta ruokailussa sekä kuidun ja rasvan laatu. Ruokapalvelut ovat yhteistyössä asiakkaidensa/tilaajan kanssa käyneet läpi ruokalistojen koostumuksen periaatteet.

Kouvolan kaupungin ruokapalveluissa toteutetaan kuuden viikon kiertävää ruokalistaa. Punainen liha, makkara ja lihaleikkeleet eivät kuulu päivittäin tarjottaviin tuotteisiin. Broilerista ja punaisesta lihasta valmistettua ruokaa on tarjolla yhdestä kolmeen kertaan viikossa. Makkarasta valmistettua ruokaa on tarjolla kahdesta kolmeen kertaan kuuden viikon ruokalistalla. Broilerin ja punaisen lihan määrä ruokalajista riippuen on annosta kohden noin 35 g -70 g. Viikoittain on yksi puuro tai kasvisruokapäivä sekä vähintään yhtenä päivänä viikossa tarjotaan kalaa.

Ruokapalvelun käyttämä broileri ja punainen liha on vähärasvaista ja kotimaista alkuperää. Tarjolla oleva maito on rasvatonta luomumaitoa sekä myös kotimaista alkuperää. Päivittäin on tarjolla leivän päälle kasvirasvapohjainen margariini. Kananmunaa on tarjolla hyvin

satunnaisesti. Vuonna 2023 eläinperäistä lihaa ja lihatuotteita käytettiin 93 326 kg. Maitoa ja maitovalmisteita käytettiin 338 580 kg.

Toimenpiteenä eläinperäisten tuotteiden käytön puolittamiseksi on esim. kasvisruokien määrän lisääminen lounasruokailuun toisena vaihtoehtona sekä korvaamalla osa liharuokien sisältämästä lihasta kasviksilla ja kotimaisilla kasviproteiineilla esim. härkäpapuvalmiste, vebablastu, jauhisvalmiste ja herneproteiini.

Ruoantuotantoon liittyviä päästövähennyksiä on huomioitu uuden keskuskeittiön rakennushankkeessa mm. uudella energiatehokkaalla rakennuksella sekä siirtymällä ruoantuotantoprosessissa kylmävalmistukseen, mikä myös valmistusprosessin ohella vähentää logistiikan päästöjä.

Kaupungin ruokapalvelut ottaa tavoitteeksi helmikuusta 2025 alkaen tarjota ruokalistat huomioiden kasvisruokavaihtoehto perusopetuksen ja lukioiden oppilaille sekä henkilöstölle. Tämä tarkoittaa, että lihatuotteita korvataan vuosittain n. 9000 kg ja maitovalmisteita 33 000 kg vaihtoehtoisilla kasvisperäisillä tuotteilla. Tulevan viiden vuoden aikana pyritään siis vähentämään 10 % vuosittain eläinperäisten tuotteiden kulutusta ja hankintaa. Kustannusvaikutukset tarkentuvat toteuman kautta, asiakkaan ruokavalinnoista ja ruokalistojen ja reseptiikan sisällöstä riippuen. Tarjoilulinjastojen päivittäminen omavalvonnan saavuttamiseksi saattaa aiheuttaa myös lisäkustannuksia.

Tavoitteen toteutumista pystytään mittaamaan eläinperäisten tuotteiden hankinta-/ kulutusmääriä seuraamalla.

Ennen valtuustoaloitteen tuomista päätöksentekoon laadittu vastaus lähetettiin 9.10.2024 kommentoitavaksi aloitteen tekijälle. Laadittuun vastaukseen ei saapunut kommentteja määräaikaan 22.10.2024 mennessä. Vastausta valtuustoaloitteeseen täydennettiin vielä tämän jälkeen ja lähetettiin 4.11.2024 vielä kommentoitavaksi aloitteen tekijälle. Kommentit pyydettiin keskiviikkoon 6.11. klo 12.00 mennessä. Täydennettyyn vastaukseen ei saapunut kommentteja määräaikaan mennessä.

Lisätietoja: ruokapalvelupäällikkö Leena Multala, puh. 020 615 7174 leena.multala(at)kouvola.fi ja ruokapalvelusuunnittelija Merja Saarinen, puh. 020 615 7984, merja.saarinen(at)kouvola.fi

Teknisen johtajan ehdotus:

Tekninen lautakunta päättää antaa valtuustoaloitteeseen selostusosan mukaisen vastauksen.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa kaupungin verkkosivuilla 15.11.2024.

Teknisen lautakunnan päätös:

Tekninen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Tekninen lautakunta myönsi ruokapalvelupäällikkö Leena Multalalle läsnäolo- ja puheoikeuden. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Vt. kiinteistöpalvelujohtaja Pirkko Toropainen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen.

Kaupunginhallitus 25.11.2024 § 255

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Tekniikka ja ympäristö -toimialan, kiinteistöpalvelut/ruokapalvelujen vastaus valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Kaupunginvaltuutettu Sanna Jacksen ja SDP:n valtuustoryhmän valtuutetut sekä muut allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut ovat jättäneet valtuustoaloitteen, jonka mukaan Kouvola on muiden HINKU-kuntien lailla asettanut tavoitteeksi vähentää hiilipäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi aloitteessa todetaan, että yksi merkittävimmistä ilmastopäästöjen aiheuttajista on ruoantuotanto.

Siten valtuustoaloitteessa esitetään, ”että Kouvolan kaupunki asettaa tavoitteeksi eläinperäisten tuotteiden kulutuksen/hankintojen puolituksen vuoteen 2030 mennessä siten, että tavoitteen toteutumista myös seurataan. Näin edistetään kuntalaisten terveyttä ja ehkäistään luontokatoa, ilmastonmuutosta sekä vesistöjen rehevöitymistä”.

Nykytilakuvaus

Kouvolan kaupungin ruokapalvelut valmistaa päivittäin varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukioiden asiakkaille sekä henkilökunnalle erityyppisiä aterioita noin 14 000 kpl, joista lounaiden osuus on noin 10 000 kpl.

Ruokalistasuunnittelussa noudatetaan kouluruokailu- ja varhaiskasvatuksen ruokailuun suunnattuja suosituksia sekä ruokailusuosituksia ammatillisiin oppilaitoksiin ja lukioihin. Suosituksissa on huomioitu maito- ja lihatuotteiden tarjonta ruokailussa sekä kuidun ja rasvan laatu. Ruokapalvelut ovat yhteistyössä asiakkaidensa/tilaajan kanssa käyneet läpi ruokalistojen koostumuksen periaatteet.

Kouvolan kaupungin ruokapalveluissa toteutetaan kuuden viikon kiertävää ruokalistaa. Punainen liha, makkara ja lihaleikkeleet eivät kuulu päivittäin tarjottaviin tuotteisiin. Broilerista ja punaisesta lihasta valmistettua ruokaa on tarjolla yhdestä kolmeen kertaan viikossa. Makkarasta valmistettua ruokaa on tarjolla kahdesta kolmeen kertaan kuuden viikon ruokalistalla. Broilerin ja punaisen lihan määrä ruokalajista riippuen on annosta kohden noin 35 g -70 g. Viikoittain on yksi puuro tai kasvisruokapäivä sekä vähintään yhtenä päivänä viikossa tarjotaan kalaa.

Ruokapalvelun käyttämä broileri ja punainen liha on vähärasvaista ja kotimaista alkuperää. Tarjolla oleva maito on rasvatonta luomumaitoa sekä myös kotimaista alkuperää. Päivittäin on tarjolla leivän päälle kasvirasvapohjainen margariini. Kananmunaa on tarjolla hyvin satunnaisesti. Vuonna 2023 eläinperäistä lihaa ja lihatuotteita käytettiin 93 326 kg. Maitoa ja maitovalmisteita käytettiin 338 580 kg.

Toimenpiteenä eläinperäisten tuotteiden käytön puolittamiseksi on esim. kasvisruokien määrän lisääminen lounasruokailuun toisena vaihtoehtona sekä korvaamalla osa liharuokien sisältämästä lihasta kasviksilla ja kotimaisilla kasviproteiineilla esim. härkäpapuvalmiste, vebablastu, jauhisvalmiste ja herneproteiini.

Ruoantuotantoon liittyviä päästövähennyksiä on huomioitu mahdollisen uuden keskuskeittiön rakennushankkeessa mm. uudella energiatehokkaalla rakennuksella sekä siirtymällä ruoantuotantoprosessissa kylmävalmistukseen, mikä myös valmistusprosessin ohella vähentää logistiikan päästöjä.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Ennen valtuustoaloitteen tuomista päätöksentekoon laadittu vastaus lähetettiin 9.10.2024 kommentoitavaksi aloitteen tekijälle. Laadittuun vastaukseen ei saapunut kommentteja määräaikaan 22.10.2024 mennessä. Vastausta valtuustoaloitteeseen täydennettiin vielä tämän jälkeen ja lähetettiin 4.11.2024 vielä kommentoitavaksi aloitteen tekijälle. Kommentit pyydettiin keskiviikkoon 6.11. klo 12.00 mennessä. Täydennettyyn vastaukseen ei saapunut kommentteja määräaikaan mennessä.

Yhteenveto: valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen, ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Konkreettisenä toimenpiteenä ja vastauksena valtuustoaloitteessa esitettyihin näkökulmiin, kaupungin ruokapalvelut ottaa tavoitteeksi helmikuusta 2025 alkaen tarjota ruokalistat huomioiden kasvisruokavaihtoehto perusopetuksen ja lukioiden oppilaille sekä henkilöstölle. Tämä tarkoittaa, että lihatuotteita korvataan vuosittain n. 9000 kg ja maitovalmisteita 33 000 kg vaihtoehtoisilla kasvisperäisillä tuotteilla.

Tulevan viiden vuoden aikana pyritään siis vähentämään 10 % vuosittain eläinperäisten tuotteiden kulutusta ja hankintaa.

Huomioitava on, että kustannusvaikutukset tarkentuvat toteuman kautta, asiakkaan ruokavalinnoista ja ruokalistojen sekä reseptiikan sisällöstä riippuen. Tarjoilulinjastojen päivittäminen omavalvonnan saavuttamiseksi saattaa aiheuttaa myös lisäkustannuksia.

Tavoitteen toteutumista pystytään mittaamaan eläinperäisten tuotteiden hankinta-/ kulutusmääriä seuraamalla. Tätä on tarkoituksenmukaista seurata.

Ruokalistasuunnittelussa noudatetaan jatkossakin kouluruokailu- ja varhaiskasvatuksen ruokailuun suunnattuja suosituksia sekä ruokailusuosituksia ammatillisiin oppilaitoksiin ja lukioihin. Ruokapalvelut käyvät yhteistyössä asiakkaidensa/tilaajan kanssa läpi ruokalistojen koostumuksen periaatteet.

Lisätietoja: ruokapalvelupäällikkö Leena Multala, puh. 020 615 7174 leena.multala(at)kouvola.fi ja ruokapalvelusuunnittelija Merja Saarinen, puh. 020 615 7984, merja.saarinen(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallituksen ehdotus kaupunginvaltuustolle:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja todeta, että kaupungin ruokapalvelut ottaa tavoitteeksi helmikuusta 2025 alkaen tarjota ruokalistat huomioiden kasvisruokavaihtoehto perusopetuksen ja lukioiden oppilaille sekä henkilöstölle, ja tulevan viiden vuoden aikana pyritään vähentämään vuosittain 10 prosenttia eläinperäisten tuotteiden kulutusta ja hankintaa.
2. todeta, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 26.11.2024 lukien.

Asian käsittely:

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Janne Patjas teki seuraavan muutosesityksen: *"Hallitus ei hyväksy esityslistan asianumeron 19 esitystä. Kasvisruokaa ei tule tarjota vakiona, liha-/maitotuotteita ei korvata, eikä tavoitteeksi oteta 10%:n vuosittaista vähennystä näiden tuotteiden käyttöön."* Kaupunginhallituksen jäsenet Miia Witting ja Anni Villikka kannattivat Janne Patjaksen esitystä.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Liisa Varjola teki seuraavan muutosesityksen: *"Kaupunginvaltuusto päättää:*

- 1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja todeta, että mikäli kaupungin ruokapalvelut ottaa kokeilun toteutukseen, se ei saa aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia, eikä olla ristiriidassa kaupungin yleisten edunvalvontatavoitteiden kanssa, jotka liittyvät maa- ja metsätaloussektorin kasvuun ja kehitykseen.*
- 2. ennen kokeilun aloittamista, pitää voida osoittaa paljon uudet kustannukset ovat ja mikäli kustannukset nousevat, ei kaupungin taloudelliseen tilanteen vedoten voida kokeilua viedä eteenpäin*
- 3. todeta, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite on käsitelty loppuun."*

Kaupunginhallituksen jäsen Markku Pakkanen kannatti Varjolan esitystä.

Koska oli tehty kaksi kannatettua muutosesitystä, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ensin äänestetään Janne Patjaksen muutosesitys vastaan Liisa Varjolan muutosesitys. Ne, jotka kannattavat Patjaksen muutosesitystä äänestävät "JAA", ja ne, jotka kannattavat Varjolan muutosesitystä, äänestävät "EI". Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin kuusi (6) JAA-ääntä (Bamberg, Raunio, Witting, Patjas, Villikka, Leppänen) ja seitsemän (7) EI-ääntä (Nyberg, Karvonen, Huuhilo, Kekki, Varjola, Pakkanen, Aikio). Puheenjohtaja totesi Janne Patjaksen muutosesityksen tulleen hylätyksi ja Liisa Varjolan muutosesityksen voittaneen äänestyksen.

Seuraavaksi oli äänestettävä voittaneen muutosesityksen ja pohjaehdotuksen välillä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat kaupunginjohtajan pohjaehdotusta äänestävät "JAA", ja ne, jotka kannattavat Liisa Varjolan

muutosesitystä, äänestävät "EI". Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin neljä (4) JAA-ääntä (Nyberg, Huuhilo, Kekki, Aikio) ja yhdeksän (9) EI-ääntä (Bamberg, Karvonen, Raunio, Witting, Patjas, Villikka, Varjola, Pakkanen, Leppänen). Puheenjohtaja totesi Liisa Varjolan muutosesityksen tulleen hyväksytyksi.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus päätti ehdottaa kaupunginvaltuustolle:

Kaupunginvaltuusto päättää:

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja todeta, että mikäli kaupungin ruokapalvelut ottaa kokeilun toteutukseen, se ei saa aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia, eikä olla ristiriidassa kaupungin yleisten edunvalvontatavoitteiden kanssa, jotka liittyvät maa- ja metsätaloussektorin kasvuun ja kehitykseen.
2. että ennen kokeilun aloittamista, pitää voida osoittaa paljon uudet kustannukset ovat ja mikäli kustannukset nousevat, ei kaupungin taloudelliseen tilanteeseen vedoten voida kokeilua viedä eteenpäin.
3. todeta, ettei aloite anna aiheutta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 26.11.2024 lukien.

Kaupunginvaltuusto 02.12.2024

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää:

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja todeta, että mikäli kaupungin ruokapalvelut ottaa kokeilun toteutukseen, se ei saa aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia, eikä olla ristiriidassa kaupungin yleisten edunvalvontatavoitteiden kanssa, jotka liittyvät maa- ja metsätaloussektorin kasvuun ja kehitykseen.
2. että ennen kokeilun aloittamista, pitää voida osoittaa paljon uudet kustannukset ovat ja mikäli kustannukset nousevat, ei kaupungin taloudelliseen tilanteeseen vedoten voida kokeilua viedä eteenpäin.

3. todeta, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginvaltuuston päätös: